Jaargang 113. Vrijdag, 26 Mei 1854. No. 42.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt aan de geabonneerden verzonden: Bijblad no. 5, inhoudende: *Verslag van de handelingen der Prov. Staten van Groningen en van de Staten Generaal.*

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 12den Junij 1854, des middags te 12 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den waarnemenden HOOFDINGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur te *Groningen*, in het openbaar worden aanbesteed:

1) Het [illegible] van herstellingen aan de werken behoorende aan onderscheidene Wegen en Kanalen in de provincie *Groningen*, in vier afzonderlijke perceelen, als:

[illegible] *Weg en Kanaal naar Stroobos enz.*
[illegible]
[illegible]
[illegible] *Weg en Kanaal n. Usquert, Warffum en Uithuizen.*

2) Het herstellen van de verzakte steenen en bressen in de Steenglooijing ten Noordwesten van *Delfzijl*, tusschen de hoofden no. 7 en 9.

De gadingmakenden kunnen van de begrooting van kosten van voorschreven Werken ter Provinciale Griffie kennis nemen.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving, en wat betreft het bestek sub 1, voor ieder perceel afzonderlijk.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOF en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts bij den kastelein PLAAT, in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon, en J. A. HEIKENS, in de Zwaan; bij de wedw. N. DE MULDER, in het Wapen van Amsterdam; bij de wedw. RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij R. R. ELEMA, in de Altena; te *Zoutkamp* bij den kastelein S. H. WOLDRINGH; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te Winsum bij de erven WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te *Appingedam* bij de kasteleins EVERTS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en de wedw. WEITS; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis en bij den kastelein A. LINTHORST, te *Kaakheem;* te *Termunterzijl* bij den Zijlwaarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN en den kastelein N. HEMMES; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein A. J. VERNIERS VAN DER LOEFF; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij de wedw. DE BOER; te *Zuidhorn* in het Gemeentehuis; te *Noordhorn* bij den kastelein A. H. WIERINGA; te *Usquert* en te *Oude Pekela* in het Gemeentehuis.

Nadere informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den waarnemenden Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen*.

GRONINGEN, 22 Mei 1854.

De Commissaris des Konings voornoemd:
I. A. VAN ROIJEN.

VERHURING VAN JAGTREGTEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele Inschrijving, te verhuren:

voor de jaren 1854, 1855 en 1856:

Het **REGT** van de **JAGT** op de STADSGRONDEN in de Kolonien van *Sappemeer*, *Hoogezand* en *Kijlcompagnie*, en daaronder behoorende Landen, en wel in vijf Perceelen;

en voor één jaar:

De **JAGTREGTEN** der **STAD**, onder de Gemeente *Hoogkerk*, in 1 Perceel.

De Voorwaarden van Verhuring zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

De Inschrijvingsbiljetten, voor ieder Perceel afzonderlijk in te dienen, met aanduiding van het Perceel, waarvoor ingeschreven wordt, ingerigt overeenkomstig hetgeen daaromtrent bij de Voorwaarden is bepaald, moeten uiterlijk op DINGSDAG, den 30sten Mei 1854, des voormiddags te 9½ uur, aan het RAADHUIS zijn bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele Toewijzing aan de hoogste Inschrijvers op ieder Perceel, zal, onder nadere goedkeuring, in het openbaar plaats hebben op DINGSDAG, den 30sten Mei 1854, des voormiddags te 10 uur, in een der Vertrekken van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 15 Mei 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANBESTEDING
VAN EENE
KAPITALE IJZEREN DRAAIBRUG.

BURGEMEESTER en WETHOUDEES der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat op den 8sten Junij 1854, des morgens te 10 uur, in het openbaar, op het RAADHUIS aldaar, door hunnen GECOMMITTEERDE, onder nadere goedkeuring, bij **inschrijving met geslotene briefjes**, zal worden aanbesteed:

Het bouwen eener KAPITALE IJZEREN DRAAIBRUG met den aankleve.

Het Bestek met de Voorwaarden van Aanbesteding, benevens de daarin vermelde Algemeene Voorwaarden en Teekeningen, zullen, van af VRIJDAG den 12den dezer, op het RAADHUIS dezer Gemeente ter inzage liggen, behalve des ZONDAGS, van des morgens 9 tot 2, en des namiddags van 4 tot 8 uur, terwijl aldaar nadere Inlichtingen zijn te bekomen des morgens tusschen 10 en 12 uur. — De aanwijzing ter plaatse zal geschieden twee dagen vóór de Besteding, telkens 's morgens te 9 en 's namiddags te 4 uur.

De op zegel geschrevene INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de Algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op DONDERDAG den 8sten Junij e.k., des morgens voor 9½ uur, in het RAADHUIS worden bezorgd, geadresseerd aan den BURGEMEESTER.

Voorts liggen de BESTEKKEN met de VOORWAARDEN en ALGEMEENE VOORWAARDEN ter lezing: te *Groningen* in onderscheidene Logementen en Koffijhuizen; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te *Winsum* bij de Wed. WIERSEMA; te *Bedum* in het GEMEENTEHUIS; te *Onderdendam* in het ZIJLVESTERHUIS; te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK en de Wedw. WEITS; te *Martenshoek* bij de Wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de Wedw. WISSEMAN; te *Zuidhorn* in het GEMEENTEHUIS en te *Noordhorn* bij den Kastelein A. H. WIERINGA.

Te *Leeuwarden* bij WITTEVEEN; te *Zwolle* bij A. GROENEWOUD, in de *Keizerskroon;* te *Arnhem* in de *Harmonie*, bij MAIJER; te *Nijmegen* in de *Salm*, bij KOPPEL; te *Amsterdam* in het *Vosje*, op het Rokin, en in het *Wapen van Medemblik*, op den Dam; te *'s Hage* in het *Bossche Veerhuis* en het *Zuid-Hollandsche Koffijhuis;* te *Rotterdam* in het *Nederlandsche Koffijhuis*, korte Hoogstraat, en in het *Hof van Berlijn*, op de Spaansche Kade; te *Dordrecht* bij ZAHN, op de Beurs; te *Sliedrecht* in *de Societeit;* te *Hardinxveld* in de *drie Snoeken;* te *Gorcum* bij VAN OOSTERWIJK; te *'s Bosch* in het *Nederlandsche Koffijhuis*, op de Markt.

De Bestekken met de Algemeene Voorwaarden zijn, tegen den prijs van *f* 1—00 per Stuk, verkrijgbaar bij den Heer F. WILKENS, Boekverkooper alhier.

GRONINGEN, 8 Mei 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

HERIJK VAN MATEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen bij deze ter kennis van allen, die daarbij belang hebben, dat de **HERIJK** der **INHOUDSMATEN**, zoo voor DROOGE WAREN als VOCHTEN, in deze Gemeente zal plaats hebben,

voor de Ingezetenen, wonende in de roode letters T, U, V, W, X, Y en Z, van den 29sten Mei tot den 2den Junij e.k, telkens van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

De Belanghebbenden worden ten ernstigsten gewaarschuwd om op de hier boven vastgestelde tijden hunne Maten ter Herijk aan te bieden, ten einde zich vrij te waren van de straffen, op hun verzuim ten deze bepaald bij Koninklijk besluit van den 30sten Maart 1827 (*Staatsblad* no. 13).

Wijders worden de Belanghebbenden opmerkzaam gemaakt, dat de Maten, alsvorens ter IJking te worden aangeboden, behoorlijk moeten worden schoongemaakt.

GRONINGEN, 1 Mei 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BUREAU VAN POLITIE.

Er is **gevonden:** Een **ZILVEREN ARMBAND**, ingezet met dertien kleine roode Steentjes, almede een **ARMBANDJE**, bestaande in vier strengjes Bloedkoralen, bevestigd aan een Gouden Slotje. Deze Voorwerpen zijn gevonden buiten de Heerepoort, op ZONDAG den 21sten Mei j.l., en te bevragen aan bovengenoemd Bureau.

RAADSVERGADERING,
Zaturdag den 27sten Mei 1854,
des voormiddags te 11 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

Uit de laatste door den *Moniteur* medegedeelde uittreksels uit de rapporten van den vice-admiraal *Hamelin* blijkt met genoegzame zekerheid, dat het bombardement van Sebastopol nog niet was aangevangen. Deze rapporten loopen tot den 5den dezer, en geven niet alleen te kennen dat het bombardement nog niet had plaats gehad, maar ook dat de admiralen voor het tegenwoordige geene operatiën tegen die vesting dachten te ondernemen, maar in tegendeel de vloten tegen den 15den Mei naar de ankerplaats van Balschik zouden doen terugkeeren. — Het berigt van het *Fremdenblatt*, dat thans ook door de Engelsche bladen wordt herhaald, zou dus allen grond missen. Hetzelfde meent men te mogen zeggen omtrent het tweede bombardement van Odessa, waarvan nog steeds de Engelsche bladen gewag maken, en waarin zelfs wordt gemeld, dat de schade aanzienlijk is geweest.

De Fransche stoomkorvet *Caton* en het Engelsche stoomfregat *Furious*, hebben een aantal Russische schepen, in de baai gelegen ten Noorden van Sebastopol, digt bij land genomen, en dat wel in het gezigt en onder het bereik der geweerschoten van de 1000 à 1200 man garnizoen van Eupatoria.

Het stoomvaartuig *Heron*, behoorende tot het station van den schout-bij-nacht *Le Barbier de Tinan*, heeft in de baai van St. Nicolo twee goeletten en een brik die van zeeroof overtuigd waren, in den grond geboord.

De *Const.* berigt, dat de beruchte Circassische opperhoofden *Seffer-* en *Bechchet*-pacha door het Turksch eskader naar Azië worden teruggevoerd, met de deputatie der Circassiërs, die onlangs tot den Sultan is gekomen en een aantal Europesche officieren. De schepen voeren buitendien 25,000 geweren, 20 stukken geschut, twee keurig bewerkte vaandels, enz. mede. Eene eeresabel wordt namens den Sultan aan *Schamyl* gezonden.

— Naar het schijnt, is de hoop dat Koning *Otto* zijne aangenomen gedragslijn zou verlaten, vervlogen. De Koning zou verklaard hebben dat hij, met betrekking tot den Griekschen opstand, niet in de mogelijkheid verkeerde de nationale geestdrift zijner onderdanen te stuiten en overigens het gedrag zijner ministers niet kon afkeuren. — Den 11den Mei zijn eenige officieren van het met den *Euphrate* in den Piraeus aangekomen en daar ontscheepte detachement Fransche troepen te Athene aangekomen.

— Van het oorlogstooneel aan den Donau zijn geene nadere berigten ontvangen. Wel was er sprake van eene nieuwe overwinning der Turken, den 10den dezer aan de oevers van de Aluta behaald, doch alle berigten zijn zoo onbepaald en verward, dat ook deze tijding allezins bevestiging behoeft.

Silistria wordt door *Mussa*-pacha en Rustsuk door *Saïd*-pacha dapper verdedigd. Uit Petersburg is bevel ontvangen dat deze beide vestingen tot elken prijs moeten genomen worden, opdat daardoor den Russen de weg tot Schumla worde geopend, en zij de bergpassen van den Balkan kunnen meester worden vóór de komst van het Fransch-Engelsche leger. Sommigen stellen de ontruiming van Klein-Wallachije door de Russen daarmede in verband.

Eene depêche uit Weenen van den 20sten dezer zegt, dat de Russen Groot Wallachije niet ontruimen en de vrijkorpsen niet worden ontbonden.

In 1829 heeft Silistria een bombardement van 44 dagen verduurd, en daar het thans veel sterker is dan toen, en de bevelhebber volstrekt niet geneigd is tot overgave, verwacht men dat de Russen hier hun hoofd zullen stooten.

Dagelijks krijgt de Russische krijgsmagt in de vorstendommen versterking, en zelfs verwacht men er het beroemde korps dragonders, door Keizer *Nicolaas* zelf zaâmgesteld uit de keur zijner kavallerie en infanterie.

Een partikulier schrijven uit Belgrado meldt, dat de Servische regering thans 30 stukken geschut voor hare rekening uitgerust heeft; en dat de Sultan bovendien 60 kanonnen uit gemelde vesting, per bijzonderen firman, ter beschikking van vorst *Alexander* heeft doen stellen. Voorts hebben de Turksche onderdanen in Servië eene buitengewone oorlogsbelasting, ten bedrage van 250,000 piasters, ten offer gebragt.

Te Parijs was Vrijdag het gerucht in omloop, dat de Engelsch-Fransche troepen in het Oosten in dit jaar geene belangrijke operatiën zouden ondernemen, tenzij de houding der Russen te dreigend mogt worden. Eerst in 1855 zouden genoegzame troepen op het oorlogstooneel aanwezig zijn, om met hoop op goed gevolg offensief te kunnen handelen. — Men herinnert zich, dat reeds voor geruimen tijd hetzelfde uit Parijs aan den Antwerpschen *Précurseur* werd gemeld.

— Men leest in den Franschen *Moniteur:*

Onderscheidene dagbladen hebben reeds gesproken van de manœuvres, door Rusland in het werk gesteld, om in Portugal een' burgeroorlog te verwekken. Ziehier eenige bijzonderheden, uit Lissabon tot ons gekomen.

Het Miguellistische dagblad *A Naçao*, 't welk in een nieuw formaat het licht ziet, wedijvert met het *Journal de St. Petersbourg.* Zijn eerste artikel is eene brallende omschrijving van het laatste Russische memorandum. Het Russische leger, wel te verstaan, is onverwinnelijk, en dat der Turken bestaa zelfs niet. Wat de geallieërden betreft, hunne vloten zijn tot niets nut, hunne landmagt is onvoldoende, en zij zullen bij de verovering van Konstantinopel, de treurige rol van toeschouwers spelen. Het is uitgemaakt dat de helft van het eskader bij den aanval op Odessa vernield is, en dat het overhaast de wijk heeft genomen, om door de vloot van Sebastopol niet geheel verslagen te worden.

Twee predikers, welke zich uitgeven voor martelaars der Turken, trekken de omstreken van Braga rond, en verkondigen niets anders dan dat de Westersche natiën, welke de ongeloovige Turken in hunnen oorlog tegen de Russen, de godsdienstigste aller volkeren, ondersteunen, diep verachtelijk zijn.

Maar de waakzaamheid van het Portugesche kabinet zal deze intrigues weten te ontmaskeren, welke geen andere uitkomst zullen hebben, dan de reeds genoegzaam bekende bedoelingen van Rusland in het helderste licht te stellen.

(*Laatste berigten.*) Te Weenen heeft men een officiëel Russisch rapport van den 13den Mei ontvangen omtrent het bemagtigen van de Engelsche stoomboot *Tiger*, bij Odessa. Daaruit blijkt, dat dit schip bij het vervolgen van een Russisch koopvaardijschip op eene zandbank is geraakt, waarvan zij niet kon afgebragt worden. Dadelijk hadden de Russische kustbatterijen haar vuur op deze stoomboot gerigt, waarop zij niet kon antwoorden, zoodat zij reeds na verloop van een half uur de vlag streek. Dadelijk hielden de Russen op met vuren en drie partikuliere stoombooten naderden om bezit te nemen van het fregat, waarvan de bemanning zich zonder tegenstand overgaf, en op de partikuliere stoombooten overging. De Russen bestegen het Engelsche schip, vervingen de Engelsche vlag door de Russische en maakten zich gereed hunnen prijs naar de haven te slepen. Op dit oogenblik verschenen twee andere Engelsche fregatten, om de eerste te bevrijden, maar de drie partikuliere stoombooten, het prijsgemaakte schip en de kustbatterijen openden een zoo hevig vuur, dat de beide fregatten afhielden. Onder het gevecht is het prijsgemaakte schip in brand geraakt. Gedurende de verwarring zijn onderscheidene der gevangen gemaakte Engelsche matrozen in zee gesprongen en naar de beide Engelsche fregatten gezwommen. Die, welke in handen der Russen zijn gebleven, zijn naar Bessarabie gebragt met de officieren en matrozen van al de prijsgemaakte Engelsche koopvaardijschepen.

— De *Corriero Italiano* bevat brieven van de grenzen van Montenegro, volgens welke in dat land alles rustig was. De vorst *Danielo* had sedert zijne jongste proclamatie geene krijgszuchtige maatregelen uitgevaardigd. Het bevestigt zich ten volle, dat men besloten had tot geene vijandelijke ondernemingen over te gaan.

— Aan de Grieksche regering is het ultimatum medegedeeld. Daarbij wordt een termijn van 4 dagen gesteld en bedreigd met bezetting, blokkade en invoering van een Fransch bestuur. Zeven schepen der geallieërde vloot bevinden zich in den Piraeus.

De insurgenten hebben Pyramylhia Margariti genomen. De bende van *Caralossos* bevindt zich op 12 mijlen afstands van Salonica. Een Turksch leger van 4000 man rukt tegen haar op.

— Aan de conferentie der gezanten te Weenen zijn de wederzijdsche tractaten tusschen de Westelijke mogendheden eenerzijds en de groote Duitsche mogendheden anderzijds voorgelegd en daarop is een nieuw protocol tot stand gekomen.

DUITSCHLAND.

Eene partikuliere correspondentie uit Berlijn meldt, dat het gerucht nopens de aftreding van den heer *v. Usedom* als vertegenwoordiger van Pruissen bij het Roomsche Hof, zich bevestigd heeft. Het door dien diplomaat aangeboden ontslag is aangenomen. — De heer *v. Usedom* behoort tot de partij die eene aansluiting wenscht van Pruissen aan de westelijke mogendheden, en hoewel men deze kwestie niet in verband meent te moeten brengen met zijn ontslag, is het echter opmerkelijk, dat ook de heer *v. Usedom*, even als de prins van Pruissen, de ridder *Bunsen*, generaal *von Bonin*, die opvolgelijk hunne functiën hebben nedergelegd, tot de partij behoort die zeer is ingenomen tegen een verbond met Rusland.

— Generaal graaf *Berkendorff*, geattacheerd aan de Russische legatie te Berlijn, en aan wiens invloed men den val van generaal *Bonin*, als minister van oorlog, toeschrijft, heeft van Keizer *Nikolaas* een' eigenhandigen, zeer vleijenden brief ontvangen, begeleidende de versierselen der ridderorde van *Alexander Newski.*

— Te Berlijn verschijnen thans 103 dagbladen en tijdschriften. Van de staatkundige bladen worden in het geheel 45,450 exemplaren gedrukt, waarvan 21,282 te Berlijn blijven, zijnde dus voor 19 inwoners 1 courant.

— Een berigt uit Karlsruhe van den 21sten dezer meldt, dat eene criminele regsvervolging zal worden ingesteld tegen den aartsbisschop van Freiburg, wegens misbruik van gezag en handelingen die beschouwd worden als een' aanval tegen de orde en rust, zijnde het gevolg van eene ordonnantie betreffende het beheer der kerkelijke goederen.

— De te Bamberg te houden conferentie der middelstaten van Duitschland, om te beraadslagen over de toetreding tot het Oostenrijksch-Pruissische verdrag, heeft heden, den 25sten, plaats.

— De heer *Delius*, uit Bremen, besteeg onlangs den Vesuvius in gezelschap van eenige andere personen. Bij den gedoofden krater gleed zijn voet uit en stortte hij alzoo in de diepte. Ofschoon spoedig eenige personen in de diepte werden nedergelaten, vonden zij hem reeds dood.

— De opening van den geheelen Semmeringerspoorweg, in Oostenrijk, welke spoorweg *over* bergen loopt, zal den 18den Augustus, geboortedag van den Keizer, plaats hebben.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 21 Mei.

Met houdt zich thans bezig met het bouwen en uitrusten van 250 à 300 stoomschepen, van niet meer dan 3½ à 4 voet diepgang, en die ieder met twee stukken geschut gewapend zullen worden. Het doel van dien maatregel is de belemmeringen te boven te komen, die de ondiepten in de Finsche golf aanbieden.

— De Katholijke manifestatie te Dublin heeft in Engeland de door de Katholijken gewenschte uitwerking gehad. Uit het verslag der zitting van het Parlement van den 18den dezer verneemt men, dat de heer *Chambers* zijn voorstel heeft laten varen. Lord *John Russell* heeft, den heer *Chambers* bedankende, opgemerkt, dat dit onderzoek der kloosters niet noodzakelijk was, dat het, zonder eenig nut voor het land aan te brengen, godsdienstige twisten veroorzaakt en eene hevige verhittering tusschen Katholijken en Protestanten zou verwekt hebben. Wijl een der leden verzocht had, dat het voorstel niet opgegeven zou worden zonder eene stemming der Kamer, is zulks geschied en van de 101 stemmen verklaarden honderd dat men de kwestie moest houden voor opgegeven.

— Men vleit zich hier, dat het Russische eskader (bestaande uit het fregat *Pallas*, eene korvet, een transportschip en het stoomvaartuig *Vostock*), 't welk den 15den Maart van Manilla vertrokken is, volgens opgaaf, naar Batavia, in handen zal vallen van de Britsche scheepsmagt in den O.-Indischen Archipel. Reeds voor eenige maanden, toen de zaken een dreigend aanzien bekwamen, zijn een Britsch fregat en eene korvet van Hongkong naar Sincapore gezonden, en deze vaartuigen kunnen daar, na het bekend worden der oorlogsverklaring, versterkt zijn. De nieuwe bevelhebber der Britsche zeemagt in Oost-Indië, sir *J. Stirling*, moet ook onlangs te Sincapore zijn aangekomen.

— Men heeft hier berigt ontvangen, dat vijf schepen met 525,304 £ aan stofgoud uit Melbourne zijn vertrokken, welke in het begin der volgende maand hier kunnen aankomen.

Van den 24sten. Volgens hier ontvangen overlandberigten uit Bombay, dd. 28sten April, was het kanaal van de Ganges den 8sten dier maand geopend.

Men wilde weten, dat in de tractaten tusschen Rusland, Perzië, Bochara en Khiwa gesloten, de volgende bepalingen voorkomen. De vrienden en vijanden van den eenen staat zullen beschouwd worden als de vrienden en vijanden van den anderen.

Rusland zal zich onthouden van alle aanranding op het gebied van Khiwa, alwaar een Russisch gezant zijn verblijf zal houden. Eene Russische hulpmagt van 10,000 man kavallerie zal te Khiwa, onder aanvoering van Russische officieren en op kosten van Rusland gestationeerd zijn.

Alle Russische slaven, afkomstig uit Perzië, Bochara, Afghan en Khiwa zullen worden vrijgelaten. Rusland zal gedurende 20 jaren zijn leger in Khiwa staande houden.

Dhost Mohamed vraagt als loon voor zijn bondgenootschap met Rusland eene hulpmagt van 5000 man en de middelen om Peshawur te heroveren.

— Uit China wordt gemeld, dat de insurgenten op Peking aanrukken.

Door de Amerikanen zijn met de Japanezen vriendschapsbetrekkingen aangeknoopt.

— Een ingesteld onderzoek nopens het hier te lande ontvangen van een' brief van een' passagier der vermiste stoomboot *City of Glasgow* heeft de onwaarheid van dat gerucht aan den dag gebragt. Geen zoodanige brief is ontvangen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Mei.

Het wetgevend ligchaam is een weinig in beweging gebragt door het voorstel van wet der regering, volgens 't welk de gemeenteraden van Marseille en Toulouse door de regering zullen worden gekozen, zooals dit reeds met Parijs en Lyon geschiedt. Men ziet in die uitbreiding een langzamen overgang tot het algemeen intrekken der verkiezingen voor de gemeenteraadsleden.

— De echtgenoot van den heeer *Ducos*, minister van marine, is van een' zoon en eene dochter bevallen. De Keizer en de Keizerin zullen tot peter en meter dier kinderen dienen, waarvan het eene *Napoleon* en het andere *Eugenie* genaamd is.

— Men wil weten, dat een der aanzienlijkste boekhandelaars de kosten zal dragen van de reis, welke de heer *A. Dumas* in het Oosten zal volbrengen, om de bedrijven van het Fransche leger te land en ter zee te beschrijven. Het is echter wel mogelijk, dat de bekende schrijver van de *Impressions de Voyage* deze zaak zal volbrengen zonder Frankrijk te verlaten; eene levendige verbeelding als die van den heer *Dumas* kan wonderen uitrigten.

— De aartsbisschop *Franzoni*, die reeds uit Sardinië is gebannen, had reeds bevel ook Frankrijk te verlaten, toen zijn ambtgenoot, de aartsbisschop van Lyon, nog gratie voor den weêrspannigen prelaat heeft verkregen.

Van den 22sten. Het *J. des Débats* bevat een belangrijk artikeltje van den heer *de St. Marc-Girardin*, waarin de wensch geuit wordt, dat eene wetenschappelijke en archeologische commissie bij het leger in het Oosten mogt worden gevoegd. Het is des te meer te hopen, dat aan dezen wensch gehoor verleend wordt, wanneer men overweegt hoeveel belangrijks men te danken heeft aan de soortgelijke commissiën, welke in der tijd naar Egypte en naar Griekenland zijn vertrokken.

De bekende schilder *Horace Vernet* vertrekt eerstdaags naar het Oosten.

BELGIË.

BRUSSEL, 23 Mei.

Dezer dagen is berigt, dat de Koning van Denemarken den beroemden blinde, den Belgischen volksvertegenwoordiger *Alexander Rodenbach*, heeft benoemd tot ridder der Danebrog-orde, als eene hulde voor het door hem geschreven werk over de blinden en dooven. Men verneemt thans, dat ook de Koning van Beijeren den heer *Rodenbach* met eene onderscheiding heeft vereerd, door hem het kruis van verdienste van den H. Michael toe te zenden.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 23 Mei.

Eergisteren zijn de leeraars van de Hervormde godsdienst in hunne gebeden gedachtig geweest aan de redding uit het gevaar, waarin Z. M. de vorige week verkeerd heeft, en hebben den Hemel daarvoor gedankt. Zij hebben tevens gebeden voor het heil van den vorst en de Koninklijke Familie, alsmede van het Vaderland, en zijn ook indachtig geweest aan den gevierden verjaardag van H. K. H. prinses *Hendrik.*

— Z. M. de Koning is heden morgen ten ruim 8½ uur uit de residentie naar het Loo vertrokken.

— Men wil weten, dat de regeringen van Spanje en de Vereenigde Staten besloten hebben, de vereffening van het geschil betreffende de *Black Warrior*, te Havanna aangehouden, op te dragen aan de scheidsregterlijke uitspraak der regeringen van België en Nederland.

Van den 24sten. Bij de verkiezing alhier van een lid voor de Tweede Kamer, in de plaats van den heer *J. C. Rijk*, zijn uitgebragt 945 geldige stemmen. Volstrekte meerderheid 473. De heer *J. P. Delprat* heeft verkregen 419 stemmen en *R. F.* baron *van Raders* 240, terwijl de overige stemmen verdeeld waren. Herstemming tusschen de heeren *J. P. Delprat* en *R. F.* baron *van Raders.*

— Heden wordt de nieuwe bewaarschool te Voorburg ingewijd. H. M. de Koningin vereert deze plegtigheid met hare tegenwoordigheid. Geheel het dorp heeft feestelijk aanzien. Ds. *J. J. van Oosterzee*, te Rotterdam, daartoe expresselijk overgekomen, heeft de aanspraak gedaan.

AMSTERDAM, 23 Mei.

Door de Nederlandsche Handel-Maatschappij zijn 31 schepen bevracht.

— De haringvloot zal den 5den Junij a.s. vertrekken. Dit jaar zal die vangst weder merkelijk verminderen, daar slechts 82 schepen dit bedrijf zullen uitoefenen.

— De zesde verkooping van de gronden in den Haarlemmermeer-polder heeft op den 18den en 19den dezer alhier plaats gehad. Van de 3750,45 in veiling gebragte bunders, zijn 3510,81 bunders verkocht, gezamenlijk voor *f* 1,357,900, en alzoo gemiddeld voor ruim *f* 389 per bunder. De verkoop van 239,64 bunders is opgehouden.

In het geheel hebben de tot dusverre verkochte 9932.73 bunders opgebragt *f* 4,632,150, of gemiddeld *f* 467 per bunder.

— In zekere provincie onzes rijks, wordt in gemeenten, waar geen godshuis aanwezig is, de verzorging van armen, bepaaldelijk van ouderlooze kinderen en eenloopende personen, die hoog van jaren of gebrekkig zijn, door algemeene en burgerlijke armbesturen publiek uitbesteed. Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken, hiervan door Gedeputeerde Staten dier provincie onderrigt, heeft dezer dagen aan de gemeentebesturen in dezelve eene aanschrijving doen uitgaan, om aan gezegde Staten op te geven, of in hunne gemeenten insgelijks uitbesteding op voorschreven wijze plaats heeft; zoo ja, onder welke voorwaarden, alsmede ten aanzien van hoevele en welke soorten van armen en tot welke prijzen dit geschiedt; voorts hoe op de verzorging en de nakoming der voorwaarden wordt toegezien, en of deze handelwijze geene schadelijke gevolgen voor het lot der armen te weeg brengt, en eindelijk, tot welke beschouwingen dit onderwerp van hunne zijde aanleiding geeft.

Het schijnt, dat Z. Exc. de minister met die éene provincie Gelderland heeft bedoeld, en dat een wèlgeschreven (zij het ook wat sterk gekleurd,) opstel in den *Volks-Almanak* van dat gewest van den heer *Wansleven*, zijnde eene beschouwing van het leven des dagloonersin Gelderland, zoo niet die aanschrijving uitgelokt, althans grootelijks daartoe medegewerkt heeft. Wie het stuk niet heeft gelezen, en den zedelijken toestand der schamele volksklasse ter harte neemt, raden wij de lezing ten sterkste aan. Hij zal met verbazing, doch tevens met diep leedgevoel en verontwaardiging opmerken, hoe weinig besef van menschenwaarde er nog gevonden wordt in die oorden onzes vaderlands, waar men, vooral in onze dagen, het *non plus ultra* van kerkelijke regtzinnigheid meent bereikt te hebben, welke treffende punten van overeenkomst er bestaan tusschen het lot des dagglooners in die schoone provincie en dat van den Amerikaanschen slaaf. *(H. B.)*

— Laatstl. Zaturdag werden te Londen 24 Nederl. koopvaardijbodems naar de havens van Australië beladen. Te Liverpool werden dien dag naar Australië beladen 5 Nederl. schepen.

MAASTRICHT, 23 Mei.

Z. Exc. de gepensionneerde luit.-generaal *F. B. A. P.* baron *van der Capellen*, oud opperbevelhebber der vestingen Bergen-op-Zoom en Maastricht, commandeur der orde van den Nederl. Leeuw, ridder der Milit. Willems-Orde 3de kl. en der orde van *Maximiliaan Joseph van Beijeren*, is gisteren alhier overleden.

ZEVENAAR, 22 Mei.

Tusschen het stadje Elten en Babberich zijn onze naburen de Pruissen druk bezig de spoorwegbaan in gereedheid te brengen. Aan de brug te Westervoort wordt druk gewerkt. De cilinder van 9 Ned. ellen diameter en gevuld met beton (Eng. cement) is in het midden der rivier geplaatst, en dient tot draaipunt voor de geheele brug. Dit reuzenwerk vereischt nog onderscheidene weken arbeids. Over het geheel is de baan van Arnhem tot Oberhausen zoo goed als gereed en worden reeds hier en daar de rails in orde gebragt.

ZWOLLE, 20 Mei.

Met genoegen verneemt men dat aan het voornemen der Overijsselsche vereeniging tot ontwikkeling van provinciale welvaart, om statistieke beschrijvingen van de 62 gemeenten in die provincie te leveren, gevolg zal worden gegeven. De schets daartoe is van wege de vereeniging opgemaakt, en in elke gemeente zijn een of meer personen gekozen, aan wie de taak der beschrijving is opgedragen. In den loop van dit jaar zullen die van eenige gemeenten gereed komen en gedrukt worden.

LEEUWARDEN, 22 Mei.

Op nieuw zijn 70 runderen, door longziekte aangetast, gedood. — Totaal sedert Dec. 1849: 10,870 runderen.

— Te Lemmer is l.l. Vrijdag van de werf van den heer *C. P. Bakker* te water gelaten het schoonerschip *Heerenveen*, gebouwd voor rekening eener reederij onder directie van den heer *C. Tuymelaar*, te Heerenveen, en bevaren zullende worden door kapt. *F. Prins.*

SNEEK, 20 Mei.

Op Donderdag j.l., had de aangekondigde tweede *Provinciale vergadering* van de *Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van den sterken drank* in dit gewest, alhier plaats. Des voormiddags te half elf vereenigde zich een getal van ongeveer 100 bestuurders, correspondenten, afgevaardigden en gewone leden ter aangeduide plaatse. De voorzitter, de weleerwaarde heer *S. T. van Hasselt*, opende de vergadering met eene hartelijke toespraak en een ernstig gebed. Omstreeks 12 uur werden de werkzaamheden geschorst en begaven zich de leden der vergadering tegen half één gemeenschappelijk naar de kerk der Doopsgezinden, onder het gehoor van den weleerwaarden heer, ds. *Cool* van Harlingen, aan wien het houden eener openbare opwekkingsrede was opgedragen. Onder het bespelen van het orgel binnengetreden, zag men aldaar eene gemengde schare van mannen en vrouwen, rijk en arm, bijeen verzameld. De begaafde redenaar toonde onwederlegbaar aan, het onverantwoordelijke van geen lid van het Afschaffingsgenootschap te zijn. In duidelijke, fiksche trekken bewees zijn weleerwaarde, hoe *ons land* en *onze tijd*, niet alleen behoefte hadden aan de vereeniging tot afschaffing van den sterken drank, maar daarvoor ook bij uitnemendheid geschikt waren, en hoe beiden gebiedend eischten, dat ieder, die het wel meent met zijne landgenooten in het bijzonder en met de menschheid in het algemeen, zich niet langer terug houde, maar het „Kom over en help ons!" van den spreker ter harte neme en opvolge.

ASSEN, 24 Mei.

Wij vernemen nader, dat het berigt van de komst van Z. M. den Koning in dit gewest niet *officiël*, maar *officieus* is ontvangen.

— Met bijzonder veel genoegen vernemen wij, dat op de laatste weekmarkten, in deze omstreken gehouden, de prijzen der ter markt gebragte produkten aanmerkelijk zijn gedaald. Het ½ vat boter is 4 á 5 gulden in prijs verminderd. Ook de rogge is aanmerkelijk gedaald.

GRONINGEN, 25 Mei.

Bij besluit van den 20sten Mei heeft Z. Majesteit aan de commissie uit de Provinciale Staten van Groningen, belast met het onderzoek, de overweging en verdere behandeling van de huishoudelijke reglementen der verschillende waterschappen, welke tot het in werking brengen van het bij Zijner Majesteit besluit van 6den Dec. 1852, no. 15, goedgekeurd grondreglement moeten worden herzien of op nieuw vastgesteld, magtiging verleend om, ook na het sluiten der Staten-vergadering, hare werkzaamheden voort te zetten.

— Bij Koninklijk besluit van den 9den Mei, is aan den heer J. C. Beeler, gewezen griffier bij het kantongeregt te *Onderdendam*, ten laste van den Staat een pensioen verleend, ten bedrage van *f* 819 'sjaars.

— Z. M. heeft bij besluiten van den 18den en 20sten dezer o. a. benoemd: bij het 8ste reg. inf., tot luit.-kwartierm., den 2den luit.-kwartierm. J. G. E. Meningh, van het korps; bij het 7de reg. inf., tot 1sten luit.-administrateur van kleeding en wapening, den 1sten luit.-kwartierm. J. J. de Graaf, van het reg. veldartillerie; bij het 5de reg. inf., tot 2den luit.-kwartierm., den serg.-majoor P. van der Weijde, van het 8ste reg. inf.; bij het 7de reg. inf., tot 2den luit.-kwartierm., den serg.-titulair R. Douglas, van het 6de reg. inf., en den serg.-titulair N. J. H. van den Bos, vn het reg. veldartillerie; bij het 8ste reg. inf., tot 2den luit.-kwartierm., den serg. C. J. G. van Hamming, van het 7de reg. inf., en den opperwachtmeester H. Balk, van het 2de reg. dragonders; en bij het 3de reg. vesting-artillerie, tot 2den luit.-kwartierm., den fourrier T. L. Muller, van het 8ste reg. inf.

Z. M. heeft voorts bij besluit van den 18den, aan den kapitein-directeur van het garnizoens-hospitaal te Vlissingen, A. Slotemaker, een jaarlijksch pensioen toegekend van *f* 900.

— Bij besluit van den heer Commissaris des Konings, van eergisteren, is de heer burgemeester van de gemeente *Stedum* uitgenoodigd, om, betrekkelijk het vee van den landbouwer A. L. Boerema, na deswege den veearts van Setten gehoord te hebben en voor het geval dat deze verklaart, dat de twee zieke koeijen geacht moeten worden aan de besmettelijke longziekte te lijden en derzelver dooding dien ten gevolge noodzakelijk is, die koeijen onverwijld in der minne te onteigenen en te doen afmaken en van wege het verrigte te rapporteren; zullende voorts door zijn h.e.gestr. tot het doen inënten der overige runderen, welke zich op dienzelfden stal bevinden, eene voorzorg gedaan aan heeren gedeputeerden.

— Bij arrest van het provinciaal geregtshof van *Groningen*, van heden, is D. K. S., wegens verschillende diefstallen, in den loop der maand Februarij dezes jaars alhier op bewoonde schepen gepleegd, veroordeeld tot correctionele gevangenisstraf voor den tijd van *drie* jaren en in de kosten.

— Door de policie is gearresteerd zekere Berend Jans Brugge, arbeider, onder de gemeente *Hoogezand* woonachtig, die voor ruim omstreeks acht dagen op den helderen middag uit een stuk land buiten de Steentilpoort alhier een schaap arglistig moet weggenomen, naar de stad en aldaar op de weekmarkt verkocht hebben.

— Gisteren is alhier gevankelijk binnengebragt eene gehuwde vrouw, wonende te *Oldekerk*, beschuldigd van een schaap in de weide te hebben geschoren. Zij heeft hare misdaad bekend en gezegd dit uit armoede te hebben bedreven. Er is bevel van gevangenneming tegen haar verleend.

— Men deelt ons nopens den Noordelijken spoorweg mede, dat de plannen dienaangaande door den minister van binnenl. zaken gevormd, vooreerst in de portefeuille blijven rusten, en wel hoofdzakelijk om de, voor groote ondernemingen, zoo ongunstige omstandigheden. Wat er overigens is gemeld ten aanzien eener voorloopige concessie tot den aanleg van den Noordelijken spoorweg aan den heer Heemstra c. s. verleend, is, gelooven wij, bezijden de waarheid, omdat de minister zijne eigene plannen, in der tijd door ons medegedeeld, nog niet laat varen, en evenmin eenige voorkeur meent te moeten geven aan de eene of andere concessie-aanvraag van partikuliere associaten tot het aanleggen van den bedoelden weg. Moge de ongunstige tijd spoedig voorbij gaan, en het den minister dan geraden voorkomen, om het wets-ontwerp, waarop hij het oog heeft, bij de wetgevende magt in te dienen!

— Gisteren namiddag omstreeks te één uur ontstond er brand in de arbeiderswoning bewoond door zekeren Derk Bakker, staande aan het zoogenaamde Achter- of Boerendiep te *Stadskanaal*, gemeente Wildervank, met dat gevolg, dat het geheele huis met bijna al de in hetzelve zich bevindende goederen eene prooi der vlammen is geworden. Het huis was voor brandschade verzekerd, doch de inboedel niet. Het achterste gedeelte van dit afgebrande huis was in gebruik bij den touwslager Smit aldaar. Deze was bezig geweest met het koken van teer, waarbij hem het vuur meester was geworden, zoodat in een oogenblik alles in volle vlam had gestaan. Eene aanzienlijke partij touwwerk van genoemden touwslager is mede door den brand vernield.

— 't Is bekend dat in de veenen steeds *keenhout* wordt gevonden, overblijfselen van oude boomstammen. 't Is meest altijd beukenhout. Onlangs heeft men echter te *Annerveen* in den zoogenaamden ondergrond van een stuk land een' eik gevonden die door zijne buitengewone dikte en lengte (altijd betrekkelijk genomen) algemeen nieuwsgierigheid verwekt. De stam, die 28 vt. lengte heeft, en op 't eene einde nog weinig minder in omtrek, dan op 't andere is, ligt in de rigting van 't N.W. naar 't Z.O, zooals gewoonlijk oude boomstammen in de veenen liggen. De diameter en de omtrek waren niet naauwkeurig meer te bepalen, daar 't buitenste gedeelte reeds afgekapt was, toen we hem kwamen bezien. Naar meting en begrooting was de middellijn 32 dm. Op 3 dm. telden we 45 jaarkringen, zoodat deze stam ten minste 240 jaren oud moest zijn, toen hij door den noordwestelijken storm is omgewaaid.

De correspondent ons bovenstaand berigt mededeelende, herinnert hierbij nog, „dat achter Pleischnitz in Silezië een eik staat, door den hoogleeraar Goeppert op 2000 jaren geschat, waarin ten minste 19 man plaats vinden. Die *Königsfichte* in Silezië heeft eenen omtrek van 22 vt. en 4½ vt. boven den grond van 13 vt. 6 dm., eene hoogte van 156 vt. In 1849 heeft men in de Julius-Glückgrube te Laasau in Silezië een' den gevonden van buitengewone afmeting. De stam heeft eenen omtrek van 33 vt., staat regt op, en is geheel in bruin kool veranderd. Deze boom moet, volgens Goeppert, 2500 jaren oud geweest zijn."

— Den 24sten dezer waaiden er te *Noordlaren*, bij een' weinig bewolkten hemel, vele dwarlwinden, waarvan één in erge mate, des namiddags omstreeks vier uur. De rogge op het land zag men om elkander toedraaijen. Zij geleek als opgebonden en overeind gezette schoven. Het huis van R. Klinkhamer, molenaar te Noordlaren, stond in de rigting van waar de wind kwam. In een oogenblik werden van genoemd huis *eenenveertig* pannen afgeworpen; eenige dokken werden door den wind medegenomen tot zoo ver als men met het bloote oog kon zien. Na eenige oogenblikken was er, even als vóór dien tijd, weder groote stilte.

— Uit *Veenhuizen* wordt het volgende gemeld: „Sedert jaren stonden hier de granen en andere vruchten zoo schoon niet als thans. De winterrogge bloeit reeds; haver, gerst, boonen, erwten en aardappelen ontwikkelen zich heerlijk, terwijl de wei- en hooilanden veel beloven. De zachte malsche regen, die tegenwoordig nu en dan valt, is zeer gezegend voor veld en voortbrengselen."

Te Veenhuizen heeft verder de kolonist W. IJs, komende met vele anderen uit de Protestantsche kerk, voor de poort van het tweede gesticht, den 21sten dezer zijn makker Tijs Falk met een mes twee doodelijke wonden toegebragt. Eene aanleidende oorzaak kent niemand, maar zucht tot moorden schijnt hier plaats gehad te hebben; want twee anderen werden eerst aangevallen, doch zijn het moordtuig gelukkig ontkomen.

— Van onderscheidene plaatsen in Holland, Noord-Braband, Utrecht en Gelderland schrijft men, dat in den laatsten tijd de nachtvorsten veel schade aan veld-, tuin- en boomvruchten hebben toegebragt. In den nacht van den 19den op den 20sten dezer hebben vooral de aardappelen veel geleden, daar op sommige plaatsen het loof geheel is afgevroren.

— De brieven, welke van handelaren uit Rusland aan de graanhandelaren hier te lande komen, zijn, blijkens een berigt aan de *Amsterdamsche Courant* uit Zwolle geworden, zoo verschillend van inhoud, dat men te vergeefs tracht om er een' goeden standaard uit op te maken. Zoo gewaagt de een, dat het gevaar in de onderscheidene handelshavens, waar thans oorlog wordt gevoerd, niet zoo erg is als men het doet voorkomen; een ander beweert het tegenovergestelde; allen echter vermelden ten slotte, dat zij geene bijzonderheden durven schrijven, waaruit men kan opmaken, dat er vrees bestaat voor het aanhouden der brieven. Naar wij vernemen, zijn voor eenige handelaren in de provincie Overijssel contracten van levering gesloten.

Dezer dagen is in het licht verschenen de *Nieuwe Catalogus der Provinciale Bibliotheek van Friesland, tweede gedeelte*, vervaardigd door den heer J. van Leeuwen, griffier bij het prov. geregtshof van Friesland en prov. archivarius. — beslaande ongeveer 600 bladzijden roijaal formaat. Gelijk bekend is, bevat deze bibliotheek niet alleen de oude provinciale boekerij en die van het voormalig *Collegium Medicum* te Leeuwarden, maar ook en vooral de boekwerken van het voormalig rijks-athenaeum te Franeker, met uitzondering van een gedeelte, dat in der tijd aan de koninkl. akademie te Delft overging, en heeft zij eene uitmuntende plaats bekomen in het nieuwe paleis van justitie alhier. Zij bevat zes hoofdvakken, als: de Godgeleerdheid, Oostersche schrijvers, regtsgeleerdheid, kunsten en wetenschappen, fraaije letteren en geschiedenis. De nieuwe catalogus behelst de vier laatstgenoemde vakken.

Van de Godgeleerdheid bestond reeds een catalogus, in der tijd vervaardigd door den hoogleeraar Amersfoordt en door zijnen broeder voltooid, terwijl de Oostersche schrijvers van groote zeldzaamheid en veel belang, de handschriften, de herbaria's, houtsoorten, eene uitgebreide verzameling van regtsgeleerde- en geneeskundige dissertatiën, oratiën en historische stukken, met het vervolg der Godgeleerde werken, verkregen na de uitgave van den catalogus daarop, benevens de later ontvangene en aangekochte boeken in andere vakken, het derde gedeelte van den catalogus zullen uitmaken, waarbij, waar zulks nuttig kan zijn, eene oordeelkundige en bibliografische beschrijving zal worden gevoegd.

Kunstmatige vischteelt.

De kunstmatige vischteelt wekt overal belangstelling, en in verschillende landen van Europa worden, met meer en minder geluk, daartoe proefnemingen gedaan. Zoo schrijft men uit Gent: „de kunstmatige vischteelt in onzen dierentuin is gelukt. Reeds zijn eene groote hoeveelheid karpereijertjes uitgebroeid en hebben levenvolle jonge vischjes voortgebragt, zoodat men mag hopen, dat deze nieuwe en overvloedige bron van voedsel voor het menschdom volkomen gewonnen is. Men weet dat zich eene maatschappij heeft gevormd, ten doel hebbende de voortplanting van dezen nieuwen tak van voortbrengst. Dezen zomer reeds worden er proeven op eene groote schaal ondernomen, namelijk te IJperen, op de vijvers van Dickenbusch, van 40 hektaren uitgestrektheid; te Bellum op 25 hektaren vijver en waterloopen, en in Brabant en Henegouwen op meer dan 15 verschillende eigendommen."

In Frankrijk is men het verst met die teelt en worden de toestellen, daartoe noodig, verkocht voor 25 francs.

In *'t Huis ten Bosch* te 's Gravenhage is de proefneming met baars mislukt, doch dit bewijst niets ten nadeele der kunstmatige vischteelt, want de toestellen die aldaar in elk opzigt gelijk zijn aan de Fransche, waren te laat gereed en ook, gelijk teregt door een der bladen is aangemerkt, het water in den vijver van den vorstelijken tuin is waarschijnlijk te drassig. Verder is mede eene der hoofdoorzaken van het min gunstig resultaat der eerste proefneming, de koude, die wij in deze maand hadden en die het onmogelijk maakte om den koepel, waarin het kunstmatige broeijingstoestel is geplaatst, eene natuurlijke warmte te geven van 59 graden, terwijl op een' zonnigen dag meer dan 70 graden werd bereikt. Weldra zal er nu eene proef worden genomen met vorens en later met zeelt.

Nederland telt 14 Israëlietische hoofdkerken, 71 ringkerken, 61 bijkerken en 2 kerken voor afgescheidenen — te zamen 148 kerken. 't Getal Nederlandsche Israëlieten bedraagt 55,310 en dat der Portugesche Israëlieten 3,240, totaal 58 550. De Portugesche Israëlieten hebben te Amsterdam, 's Hage en Naarden zelfstandige gemeenten en de beide kerken der afgescheidenen zijn te Groningen en Steenwijk.

De Israëlietische bevolking in ons rijk, staat tot de geheele bevolking als ongeveer 1 : 52. Sedert 1821 is het getal kerken vermeerderd met ééne hoofdkerk en 12 ringkerken, en de Israëlietische bevolking is sedert 1840 vermeerderd met 8000 zielen. In 1837 telden de gezamenlijke Israëlietische gemeenten een aantal van 25 armen-, gemeente- of commissiescholen. Sedert is dat getal met 32 vermeerderd. Het aantal wettig aangestelde onderwijzers bedroeg in 1849 124. Sedert zijn er tot 1854 nog geëxamineerd 145. *(Utr. Ct.)*

Het Turksche rijk met zijne onderdeelen en afhankelijke landen strekt zich nog in drie werelddeelen uit en heeft een inhoud van 30,000 vierk. geogr. mijlen, met eene bevolking van ruim 35,000,000 inwoners. Europeesch Turkije telt hiervan omtrent 10 duizend mijlen uitgestrektheid en heeft 15 millioen, Azië 16 millioen en Afrika bijna 4 mill. zielen.

De bevolking bestaat echter uit de meest verschillende, ja, dikwerf vijandige bestanddeelen, niet slechts wat oorsprong en afkomst, maar vooral ook wat godsdienstige belijdenissen betreft. Men heeft er Ottomanen, Grieken, Armeniërs, Jo-

den, Slaven, Romanen, Albanesen, Tartaren, Arabieren, Syriërs, Drusen, Kurden, Turkomannen en Zigeuners. Naar de voornaamste godsdienstige belijdenissen verdeeld, telt het geheele rijk 21 millioen volgelingen van MAHOMET, 13 millioen Grieken, 940,000 Katholijken, 170,000 Joden en 340,000 aanhangers van verschillende sekten. Blijkt hieruit, dat het Christelijk bestanddeel reeds door het geheele rijk een aanzienlijk deel der bevolking bedraagt, nog veel aanzienlijker komt dit uit in de Europesche provinciën. Daar toch zijn op ongeveer 15 millioen zielen slechts 4½ mill. Muzelmannen, daarentegen 10 mill. Grieken en 660,000 Katholijken, en kunnen derhalve de eigenlijke Turken slechts als vreemdelingen en bijwoners beschouwd worden.

Kerk- en Schoolnieuws.

Door den kerkeraad der Herv. gemeente te Hattem is tot herder en leeraar beroepen ds. *W. P. van Zadelhoff*, pred. te fort Bath c. a. Op het drietal waren geplaatst, nevens den beroepene, de predikanten *van den Broek* en *Guldenarm*.

SAAKSUMHUIZEN, 20 Mei. Uit de vroeger opgemaakte nominatie van onderwijzers, is tot opvolger van *J. van der Kamp* voorgedragen *J. Brassinga*, custos te Westerwijtwerd, nadat *N. B. Gelling*, te Rottum, voor die benoeming had bedankt.

(*Ingezonden.*)

Iets over het maken van Turfcoake enz.

Naar aanleiding van de berigten, die vóór eenige dagen in de dagbladen voorkwamen, nopens eene aan de *Dedemsvaart* aan te leggen fabrijk ter exploitatie van veengrond, om turf tot *coake* te bereiden en er tegelijker tijd zeer belangrijke bijprodukten uit te trekken, wordt onze aandacht gevestigd op de mededeelingen, die dienaangaande, reeds den 12den Junij 1846, gedaan werden door den heer dr. L. ALI COHEN, en wel in de vergadering van het toen te *Zwolle* gehouden (*eerste*) *Landhuishoudkundig Congres* (zie het Verslag, *Zwolle* 1847, bl. 77—84).

Sedert dien tijd werd dit onderwerp meermalen in bijzondere en in algemeene vereenigingen besproken, zoo als onder anderen ook blijkt uit berigten, in het *Alg. Handelsblad* van Mei en van Junij des vorigen jaars voorkomende, dat eenige aanzienlijke mannen in ons land, kapitalisten en geleerden, zich toen hadden vereenigd, om de fabrijkmatige bereiding van coake en scheikundige produkten uit veenspecie tot stand te brengen.

Waarom van *die* pogingen niets is gekomen, weten wij niet met volkomene zekerheid, terwijl het intusschen zekerschijnt, dat er tusschen die meer algemeene pogingen en de bijzondere, die vroeger en later reeds zijn aangewend en gedeeltelijk tot uitvoering gebragt, en die nu weder met die van den heer VAN SONSBEECK c. s. zullen worden vermeerderd, een allezins naauw verband bestaat. Wij maken van het op den 12den Junij 1846 te *Zwolle* gesprokene te eerder melding, *ten eerste*, omdat het een der gevolgen is van de instelling der Landhuishoudkundige Congressen, en *ten anderen*, omdat daartusschen en de pogingen ter uitvoering der zaak wel een onmiddellijk verband mag worden aangenomen.

De heer ALI COHEN zeide toen onder anderen het volgende:

»Is het te wenschen, dat men van den turf eene *grootere* toepassing op den landbouw ga maken, evenzeer is zulks te wenschen ten aanzien van die toepassing op de *Nijverheid*. Ik zou de proeven van DOLFUS kunnen vermelden, en aantoonen, hoe zeer daaruit gebleken is, met welk *voordeel* men (althans sommige) stoomketels met turf kan stoken, in plaats van met steenkolen. Ik zou de zeer belangrijke proeven kunnen mededeelen, die op den hertogelijk-Brunswijkschen spoorweg zijn genomen, en waarvan de heer BLEEKRODE een verslag heeft gegeven, en waaruit zoo overtuigend is gebleken, dat, evenzeer als het voor vele streken gunstige resultaten oplevert, om de locomotieven met hout te stoken, in plaats van met steenkolen, het in hoogere mate voor vele andere landen, bepaaldelijk voor ons land, nuttig en noodig is, om in plaats van beide, *turf* te bezigen. Men heeft gezien, dat er zoodoende 20—30—40 pCt. op de kosten van brandstoffen kan bezuinigd worden; en het is alzoo, in *elk* opzigt eene regt doelmatige en verstandige bepaling, waarbij (in de [sedert helaas! vervallene] concessie van den Nederlandsch-Noordelijken spoorweg, art. 40) vastgesteld is, dat, in het belang van veenderijen en ontginningen, de concessionaris zal verpligt zijn, in de twee eerste jaren der exploitatie, onder toezigt van een daartoe door de regering te delegeeren persoon, proeven te nemen, om de locomotieven te stoken met turf van hoog veen gegraven; en dat, in geval deze proeven wel slagen, der onderneming de noodige vrijdom enz. zal geworden. — Hieruit blijkt alzoo reeds genoegzaam, dat ook de Hooge Regering doordrongen is van het groote belang, om in ons Vaderland, de steenkolen door den turf te doen vervangen, althans voor zooveel dit zal mogelijk zijn. Maar nu bestaat er nog altijd een wezenlijk, een groot bezwaar: de gewone turf beslaat te grooten omvang, en daardoor wordt hij in vele gevallen, op zijn minst zeer weinig aanbevelenswaardig. Van daar dan ook, dat men hier en elders reeds lang er op bedacht is geweest, om den turf zamen te persen, ten einde zoodoende aan denzelven ook het voordeel der steenkolen te doen toekomen, namelijk een kleiner volumen bij groote bruikbaarheid. De meeste proeven, zoo elders als in ons vaderland genomen, hebben nog niet het gewenschte gevolg gehad, maar de pogingen van WILLOUGBIJ, D'ERESBIJ, TRAUBERT, enz., geven alle hoop op het welslagen van de vervaardiging van turfpersen, die in allen opzigte aan het doel zullen beantwoorden. En waarlijk, het zou eene onnoodige poging zijn, als ik nader wilde aandringen op het nemen van proeven met, en het uitdenken van verbeteringen aan deze persen. Immers hij, die deze zaak aan een goed einde brengt, zou, dunkt mij, zich inderdaad jegens de vaderlandsche landhuishoudkunde regt verdienstelijk maken."

Na eenige mededeelingen over de bereiding van turfasphalt, eindigt de spreker aldus:

»Vooral ook maak ik oplettend op de bereiding van houtgeest en houtzuur uit den turf, zoo als dit door DIEW en STOCKER in Engeland geschiedt. Bij deze destillatie van den turf verkrijgt men water, houtgeest, houtzuur, ammoniak, teer en olie, die, even als bij het overhalen van hout, van elkander gescheiden worden, en bovendien een niet verdigtbaar gas. — Hieruit blijkt alzoo, dat de bijprodukten van de turf-asphalt-fabrikatie reeds belangrijk genoeg zijn, om daarop thans vooral in Nederland de aandacht te vestigen; reeds belangrijk genoeg, ook dan, wanneer daarmede *niet* gepaard ging de exploitatie der veenen in het algemeen, het zamenpersen van den turf, het vervaardigen van kunstasphalt in al hare wijzigingen, en eindelijk het ontginnen van de ondergronden, die op zich zelve reeds onze geheele aandacht verdienen, en ook zoo zeer tot de verdere ontwikkeling des vaderlands kunnen dienstbaar worden gemaakt, zoo als dagelijks meer en meer blijkt en ook gewis door de verdere bemoeijingen van dit Congres zal worden bevestigd."

Eene opmerking.

„Even als in Rusland, wordt ook in Frankrijk aan den thans in „de Levant uitgebroken oorlog een godsdienstig karakter toege„kend," zoo leest men in de dagbladen. In de mandementen der Fransche geestelijkheid wordt de oorlog voorgesteld als „een krachtig middel tot verheffing van het Katholicismus." Keizer NAPOLEON II wordt geprezen over de wijze waarop hij „de regten van de R.-Katholijke Christenheid wil waarborgen;" er wordt gebeden „dat de vijanden der H. Kerk worden vernederd en dat Frankrijk moge worden verheerlijkt." In Engeland is een plegtige biddag gehouden, om den Goddelijken zegen af te smeeken over een' oorlog, die misschien stroomen menschenbloed moet kosten; enz., enz. Onwillekeurig wordt men, dat alles lezende en hoorende, herinnerd aan eene anecdote, getiteld:

ONGEHUICHELDE VERKLARING.

Toen de Pruissische troepen tot den eersten Silezischen oorlog (1741) te velde trokken, wilde men de spreuk „voor God en Vaderland" in de vanen plaatsen. Koning FREDERIK II echter beval de vermelding van God weg te laten, zeggende, „dat men den naam „van het Opperwezen niet aldus in menschelijke geschillen mengen „moest; de oorlog werd om eene provincie gevoerd, niet om de „Godsdienst."

Wat staat FREDERIK II, de vrijgeest van 1741, verre beneden de regtgeloovige Protestantsche Koningin, beneden den regtgeloovigen Grieksch-Katholijken- en den regtgeloovigen Roomsch-Katholijken Keizer van 1854!!

Zn. Hs.

Correspondentie.

Wij hebben gezegd ons niet verder te zullen inlaten met het twistgeschrijf tusschen *φίλος πόνου* en *Misomegalauchenes* en kunnen daarom niet voldoen aan het verzoek van den eersten tot opname van zijn artikel, 't welk opkomt tegen de „scherpe, vrome of misschien zeer ongepaste zedepreek" van den laatsten en waarin dezen de raad wordt gegeven „zich beter toe te leggen op het *zakelijke* en minder op de *inkleeding* der kritiek."

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 20 Mei, kapit. *Vaalman* Aurora, van Benicarlo; den 21sten *Lukens* Gesina Johanna, v. Windau; *Fenenga* Clara Dorothea, v. Koningsb.; *Esbra* Elisab., v. Colding; *Teerling* Margaretha, v. Ribe; den 23sten *Pik* Maria Aurelia, van Benicarlo. — Te Texel den 21 Mei, *Kleininga* Maria Laurentia, v. Alicante; *v. d. Woude* Vr. Dieuwke, v. Londen; den 22sten *Wielema* Drie Vrienden, v. Suriname. — In het Vlie den 20 Mei, *Kraan* Vr. Helena en *Duif* Cath. Visser, beide v. Christiansand. — Te Helvoet den 22 Mei, *Schut* Coert Cornelius, v. Cardiff. — Te Napels den 10 Mei, *Krol* Antje en Jansje, v. Londen. — Te Bayonne den 16 Mei, *Bontekoe* Jonge Lucas, v. La Roche. — Te Dieppe voor den 19 Mei, *Douwes* Eendragt, v. Dantzig. — Te Londen den 19 Mei, *Bakker* Harmonie, v. Leer; den 20sten *Schoemaker* T...chen, v. Svendborg. — Bij Falmouth den 20 Mei, *Boekhoudt* St. Willebrordus, v. Odessa n. Leer. — Te Swansea den 18 Mei, *Lever* Albert, v. Rotterdam. — Te Liverpool den 19 Mei, *Wever* Henriette, v. Mazagran. — Te Dundee den 17 Mei, *Carst* Elisabeth Lollina, v. Memel; den 19den *de Boer* Alida Elisabeth, v. Harlingen. — Te Leith den 19 Mei, *Duintjer* Friso, v. Harlingen. — Te Hull den 19 Mei, *Prins* Odelia en Maria, v. Koningsbergen. — Te Bremerhaven den 19 Mei, *Kruizinga* Vr. Reina, v. Groningen. — Te Aarhuus den 14 Mei, *Arrema* Vrije Vries, v. Harlingen. — Te Flensburg den 18 Mei, *Bolhuis* Gesina, van Amsterdam; *Postema* Gesina, v. Grangemouth. — Te Swinemunde den 17 Mei, *Drok* Catharina, v. Newcastle; den 19den *de Groot* Sieka, v. Stockton; den 20sten *de Jonge* Ida, v. Amsterdam. — Te Dantzig den 16 Mei, *Schuring* Antje, v. Harlingen; den 18den *Pomper* Margaretha, v. Termunterzijl; *Visser* Eensgezindheid, van Amst. — Te Pillau den 19 Mei, *van Ingen* Maria Cath., v. Liverp.; *Dik* Apollos en *de Jonge* Jezelina, beide v. Hull; *Giesen* Libra, v. Liverpool; *Drent* Morgenster, v. Bremen; *Struik* Fenna Gerarda, v. Goole; den 20sten *Drewes* Tjakkien, v. Londen. — Te Memel den 16 Mei, *Scherpbier* Renske, v. Bordeaux; *Zoutman* Hendrika, *v. d. Wijk* Franciska en *Hazewinkel* Delia, alle 3 v. Londen; den 17den *Smit* Arendina, v. Liverpool; *Brouwer* Noordstar, v. Hull. — Te Bolderaa den 16 Mei, *Oostra* Annechina Jantina en *Kolle* Jeanne Marie, beide v. Amst.; den 17den *Lever* Vr. Alida en *v. d. Zee* Jonge Albert, beide v. Harlingen. — Te Stockholm den 16 Mei, *Brouwer* Aurora, v. Newcastle; *Mooi* Tiessina, v. Amst. — Te Tonningen den 18 Mei, *Prins* Roelfina, v. Amst. n. Dantzig; den 19den *Pronk* Gezina, v. Schulperzijl n. Stettin.

Binnengekomen te Helvoet den 23 Mei, kapit. *Jager* Zwaantje Elisabeth en *de Groot* Georg, beide van Cardiff. — Te Brielle den 23 Mei, *Oostra* Annechina, v. Cardiff. — Te Londen den 22 Mei, *de Jonge* Jantina, v. Groningen; *van Reen* Vriendschap, v. Dantzig; *Lever* Onderneming, v. Colding; *Joosten* Vr. Hillegiena, v. Nyekiobing; *Hoekstra* Eendragt, v. IJstad. — Bij Deal den 14 Mei, *de Boer* Elizabeth Johanna, v. Amst. n. Triest; den 21sten *van Driesten* Merwede, v. Konst. n. Duinkerken. — Te Penzance den 10 Mei, *Bakker* Catharina, v. Galatz. — Bij Bristol den 21 Mei, *Pot* Grietje Weemhoff, v. Triest n. Gloucester. — Te Hull den 20 Mei, *Legger* Jezelina, v. Dantzig. — Te Bristol den 21 Mei, *Struik* Dankbaarheid, v. Rott.; *Fenenga* Johanna Bartha, v. Hamburg. — Te Rouaan den 20 Mei, *Sluitvoet* Annechina Harmina, v. Stettin. — Te Messina den 5 Mei, *de Weerd* Willem, v. Konst. — Te Konstantinopel den 8 Mei, *Mellema* Jacobus, v. Newcastle; *Rozema* Jacob van Cleeff, v. Liverpool.

Vertrokken van Amsterdam den 22 Mei, kapit. *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria, n. Archangel; *de Groot* Maria Berlina, op avontuur; *Butter* Twee Gebroeders, n. Dublin; den 23sten *Mooi* Hylke Tromp, n. Sunderland; *Olthoff* Abeldina, n. Hamburg; *de Vries* Hoop op Welvaart, op avontuur. — Van Texel den 21 Mei, *de Jong* Onderneming, n. Sunderland; den 22sten *Sikkens* Jacqueline en Elize, n. Melbourne, *Olthoff* Jantina, n. Newcastle. — Uit het Vlie den 20 Mei, *Lubbers* Jettina Roelina, n. Lubeck; *Brouwer* Elsiena, *Spithorst* Lubbegina en den 21sten *Schuur* Jonkvr. Elisab., alle 3 n. Noorwegen; *van der Veen* Vr. Anske, n. Leith; *Klontje* Meinsina, n. Nyekiobing; *Wijma* Stad en Landen, n. Frederikstad; *Olthoff* Catharina, n. Laurvich. — Van Helvoet den 20 Mei, *Pot* Anna Arendina, n. Riga; *Legger* Termonde, *Wijkmeijer* Margaretha en *Schuring* Egberdina Anna, alle 3 n. Triest; *Steen* Sieke van der West en *de Boer* Elisa, beide n. Archangel; *de Haan* Mercurius, n. Liverpool; den 21sten *Stoorvogel* Adriana, n. Leith; *Oostervink* Pieter en *Nepperus* Anthony, beide n. Archangel. — Van Brielle den 21 Mei, *de Jonge* Elisabeth, n. Hamburg. — Van Maassluis den 21 Mei, *Hazewinkel* Bernardus, n. Sunderland; *van Keulen* Cornelia, n. Archangel; den 22sten *Plukker* Antje, n. Glasgow. — Van Triest den 17 Mei, *Stuit* Margrietha Gesina, n. Rotterdam. — Van Royan den 13 Mei, *Bakker* Vr. Geertje, n. Hamburg; den 14den *Bos* Eendragt, n. Memel. — Van Marans den 13 Mei, *Potjer* Geertruida Jacoba, n. Marseille. — Van Falmouth den 19 Mei, *Bakker* Catharina, n. Penzance. — Van Liverpool den 18 Mei, *Zoutman* Geertruida, n. Groningen. — Van Queenstown den 18 Mei, *Brandt* Jonge Willem, n. Dublin. — Van Leith den 19 Mei, *Munneke* Baudina, n. Newcastle. — Van Hamburg den 19 Mei, *Muntendam* Jacoba, n. Termunterzijl; den 20sten *Stoiers* Jonge Timen, naar Frederikstad; den 22sten *de Jonge* Vr. Martha, n. Dantzig. — Van Harburg den 20 Mei, *Lieffijn* Goede Verwachting, n. de Oostzee. — Van Gluckstad den 21 Mei, *v. d. Meulen* Nooit Gedacht, n. Amsterdam. — Van Cuxhaven den 21 Mei, *Datema* Margr. Hindr., n. Hjerting; *Leuwes* Arendina, n. Memel. — Van Pillau den 17 Mei, *Doewes* Sieka, n. Londen; *Koetze* Onderneming, n. Aberdeen. — Van Memel den 16 Mei, *Drewes* Afina Hillechiena, n. Antw. — Van Bolderaa den 15 Mei, *Boswijk* Jantina, n. Koppenhage. — Van Koppenhage den 18 Mei, *Hazewinkel* Roelf Giezen en den 19den *Dood* Christina Jantina, beide n. de Oostzee. — Van Tonningen den 17 Mei, *Joosten* Hendrika Bouwina, n. Anclam.

Vertrokken van Texel den 23 Mei, kapit. *Broekema* Hillechiena, n. Londen; *Bekkering* Ulrika, n. Belfast; *de Haan* Prov. Overijssel, n. Engeland; *Meijer* Margrietha, op avontuur. — Uit het Vlie den 22 Mei, *van der Wall* Johan Wibrand, n. Archangel; *Leuning* Battruida, n. Flensburg; *van der Worp* Christina Wobbegina, naar Hamburg. — Van Helvoet den 23 Mei, *Boon* Jantina en *Tolner* Zeemeeuw, beide n. Archangel. — Van Brielle den 23 Mei, *Potjewijd* Albertina, n. Archangel. — Van Londonderry den 20 Mei, *Mooi* Geertje, n. Archangel.

Zeilklaar te Liverpool den 19 Mei, kapit. *Puister* Industrie, naar Rotterdam; *de Groot* Jacoba Johanna, n. Archangel. — Te Newcastle den 19 Mei, *Kramer* Catharina, n. Newyork; *Klein* Alida Margaretha, n. Napels; *Potjer* Titia, n. Livorno.

OOSTMAHORN, 24 Mei. Ter reede gearriveerd den 23 Mei, kapit. *Katt* de Drie Gebroeders en *Mudder* Onrust, beide van Bremen naar Dockum.

Vertrokken den 22 Mei, kapit. *Joosten* Hendrika, van Amsterdam naar Husum; *Aiking* Twee Gezusters, naar Maldon, *Bakker* Tjetsina, naar Hull, *Koens* Jonge Rudolf, naar Norden, den 23sten *Stenger* Gesina Margaretha, naar Londen, *Meezenbroek* Wierdina Hendrika, op avontuur en *Doornbosch* Jetskelina Wija, naar Archangel, alle 6 van Groningen; *van der Horst* de Vier Gebroeders, van Amsterdam naar Emden; den 24sten *Bakker* Thetis, van Groningen naar Archangel; *Krook* de Eensgezindheid, *Krook* de Twee Gebroeders en *Heirs* de Vijf Gebroeders, alle 3 van Groningen naar Bremen.

ZOUTKAMP, 24 Mei. Zeilklaar kapit. *Pluktje* Hermanna Hendrika, naar Engeland.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

18 Mei. Nieboer, Vr. Margaretha, v. Koningsb. n. Goole, m. tarwe.
Brouwer, Harmina Nepperus, v. Memel n. Engel., m. vlas.
de Groot, Cath. Elisab., v. Riga n. Harlingen, m. balken.
de Jonge, Hendrika, v. Koningsb. n. Engeland, m. vlas.
Borgman, Corn. Dasse Victor, v. Reval n. de Maas, m. rogge.
de Groot, Concordia, v. Koningsb. n. Amsterd., m. tarwe.
Verstok, Regina Elisab., v. Kunda n. Schiedam, m. rogge.
Mooi, Trouw, v. St. Ubes n. Koppenhage, m. zout.
Puister, Fennegina, v. Pernau n. Schiedam, m. rogge.
Plukker, Hendrika, v. Pernau n. Schiedam, m. rogge.
Kieft, Jant. Jikkina, v. Memel n. Londen, m. hout.
v. d. Borg, Geertje Elizabeth, n. de Oostzee, m. ballast.
Hangelbroek, Margaretha, n. de Oostzee, m. ballast.
19 —— Besseling, Elsiena, v. Bergen n. Stockholm, m. zout.
Klein, Concordia, v. Dantzig n. Grangemouth, m. tarwe.
20 —— Oldenburger, Gustaaf, v. Memel n. Dundee, m. vlas.
Dommering, Fivel, v. Riga n. Dundee, m. tarwe.
Wijkmeijer, Anna, v. Kunda n. de Maas, m. rogge.
v. d. Veen, Joh. Gezina, v. Memel n. Antwerpen, m. hout.
Mulder, Feika Jantina, v. Memel n. Hull, m. lijnzaad.
Voordewind, Hillegonda, v. Kunda n. Schiedam, m. granen.
Bosker, Ida Jacoba, v. Libau n. de Maas, m. gerst.

De wind den 18 Mei W.N.W., N.W.; den 19den N.W., N.N.W.; den 20sten W.N.W., Z.; den 21sten Z.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 18 Mei. Bedongen naar Amsterdam *f* 26, Emden *f* 25, Brugge *f* 30 per last hout, Antwerpen *f* 30 en 15 pCt. per last tarwe, Londen 5 sh. 4 d. per qr. tarwe, 27 sh. per load.

KONINGSBERGEN, 18 Mei. Naar Nederland is niet te laden, en in den laatsten tijd zijn geene bevrachtingen derwaarts gesloten. Overigens bestaat er meer vraag, naar Londen 5 sh. à 5 sh. 3 d., de Oostkust 4 sh. 9 à 10 d. p. qr. tarwe, 32 sh. p. ton beenderen.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 19den tot en met den 25sten Mei 1854 zijn te *Groningen* geboren 14 zoons en 10 dochters; gehuwd 26 paren; overleden 4 ouden en 9 jongen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 24 *Mei*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 58, 58⅜, 58⅜; Dito Dito 3 pCt. 68¾, 69⅛, 69⅛; Dito Dito 4 pCt. 85¾, 86, 85¾. O. Leening 4 pCt. 85⅝. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 18⅜, 18½, 18½; Dito 3 pCt. 39; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 34½; Coup. Bew. 4$\frac{5}{16}$, 4$\frac{7}{16}$, 4$\frac{7}{16}$; Amort. Schuld 4. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 34$\frac{1}{16}$, 34¼, 34¼.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 97½, 97⅞, 97⅞; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 96½; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 84½; Dito 4½ pCt. 79¾, 80, 80; Dito bij *Hope* 4 pCt. 73⅜; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 72¼; Cert. v. Inschr. in Assignatiën 6 pCt. 57⅞, 58. — POLEN, Cert. 4 pCt. 63, 63¼; Dito Aand. in. Loten v. 500 fl. 133¼. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 58¾, 59; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 30, 30$\frac{1}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 30, 30$\frac{1}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. en Dito Lo. B. 5 pCt. 72$\frac{7}{16}$, 72¾, 72½; Weenerb. bij *Goll en comp.* 4 pCt. 51¾; Braz. 5 pCt. 95; Dito 1843 5 pCt. 94¼; Mexik. 22⅝, ¾, $\frac{11}{16}$; Dito Onbep. 22⅝, ¾, $\frac{11}{16}$; Peru 4½ pCt. 59⅞, ⅞; Gren. 2½ pCt. 15½; Dito Uitg. 6$\frac{3}{16}$, ⅜; Venez. 4 pCt. 24¼, ⅜, ⅝; Dito Uitg 10¼, ⅜; Recep. van Oostenr. Zilverleening 71⅞, 72⅛, 71⅞.

Eenige voortgezette inkoopen, die heden, voornamelijk in Integralen en 4 pCts. zijn bewerkstelligd, hebben wederom gunstig op den stand onzer binnenl. fondsen gewerkt. — In vreemde effekten was de stemming over het algemeen insgelijks aangenamer, bij vrij levendige affaire in Oostenrijksche, Russische 5 pCts., Spaansche en Portugesche.

Venez. Onb. St. 23¼, ½; Bl. Grieken v. 500 £ 4.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58$\frac{5}{16}$ a ⅜; Spaansche 1 pCt. 18½; Binnenl. 3 pCt. 34½; Metall. 5 pCt. 59.

WISSELKOERS.

Londen kort *f* 11.72½; Id. 2/m. *f* 11.60; — Hamburg kort *f* 35¼; Id. 2/m. *f* 35$\frac{1}{16}$.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 23 *Mei*.

TARWE.			Veen	64 ℔	*f* 7,40	Witte Voer 40 ℔ *f* 4,80
Oude	70 ℔	*f*	»	66 »	» 7,80	Zw. Voer 36 » » 4,15
N. Oml.	68 »	» 11,80	GERST.			» 38 » » 4,35
»	70 »	» 12,50	Winter	54 ℔	*f* 5,60	» 40 » » 4,60
»	72 »	» 13,10	»	56 »	» 6,00	» 42 » » 4,65
» Old.	68 »	» 11,60	»	58 »	» 6,40	BOONEN
» »	70 »	» 12,20	Zomer	54 »	» 5,10	Paardeb. *f* 7,25,50,60
» »	72 »	» 12,80	»	56 »	» 5,50	ZADEN, ENZ.
» »		» »	Knobbe	60 »	» 6,25	Old. Koolz. *f*
ROGGE.			»	62 »	» 6,65	Oml. dito *f*
Inl.	64 ℔	*f* 9,60	HAVER.			Oostfr. dito *f*
»	66 »	» 10,00	Dikke	36 ℔	*f* 4,30	Zomerzaad *f*
»	68 »	» 10,40	»	38 »	» 4,50	G. Mosterdz. v. *f*
»	70 »	» 10,80	»	40 »	» 4,70	Lijnzaad *f* a *f*
»		» »	»	42 »	» 5,00	Dederzaad *f*
BOEKWEIT.			»	44 »	» 5,15	GrGortpm. *f* 10,10,25
Gr. Zd.	64 ℔	*f* 7,70	»	46 »	» 5,35	Par. 100N. ℔ *f* 14,25 tot
» »	66 »	» 8,10	»	48 »	» 5,55	*f* 14.50
» »	68 »	» 8,50	»	50 »	» 5,75	Raapolie p.v. *f* 37,50
» »	64 »	» 7,50	Witte Voer	36 »	» 4,40	Prijs der Boter
Zw. Zand	66 »	» 7,90	»	38 »	» 4,60	Hooiboter ½ ton *f* 14¾
						a *f* 15

Tarwe weinig aan en iets hooger verkocht. — Rogge aan consumtie als voren afgaande. — Boekweit niet driftiger. — Gerst sleepend afgaande. — Ligte soorten Haver prijshoudend; zware minder begeerd. — Boonen stil. — Gort flaauw.

ROTTERDAM, 22 *Mei*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. werd heden bij vrij goeden aanvoer tot vorige prijzen opgeruimd: goede en puike *f* 14,70 a *f* 15,40; mindere *f* 13 a *f* 14,50; Poolsche en Roode als voren bij uitslijting: 155, 156 ℔ witb. Poolsche *f* 490; 156 ℔ *f* 500; 160, 163 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 460 a *f* 480; 163, 164 ℔ dito *f* 485 a *f* 490; 156 ℔ Sandomir *f* 445; 166 ℔ Pet. Cub. *f* 460; 161, 162, 163, 164, 165 ℔ Bovenl. Ris *f* 445, *f* 452, *f* 455, *f* 460 a *f* 475; 158 ℔ Bovenl. *f* 430. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. als voren: *f* 11 a *f* 12,40; voorts 152, 153 ℔ Amerikaans. *f* 350 a *f* 358; 147 ℔ Eupatoria *f* 310; 144 ℔ dito bij partij *f* 300; 143 ℔ N. Arch. *f* 325, *f* 328; 142 ℔ dito *f* 312 a *f* 315; 147 ℔ Odessa bij partij *f* 307. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter *f* 6,50 a *f* 7; dito Zomer, *f* 5,70 a *f* 6,60. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 4,40 a *f* 5,50; dito Lange *f* 3,50 a *f* 4,80. — Boekweit, op 140 ℔: N.-Brab. *f* 262, *f* 265; Roozend. *f* 265; Grootbrab. *f* 260, *f* 262 a *f* 263; Vlaams. *f* 258; Holst. *f* 245 a *f* 254; Oostvries. Veen *f* 250; Rijn *f* 255 a *f* 258. — Erwten; Zeeuws. Groene prijshoudend: *f* 9,25 a *f* 10; Groote dito *f* 10 a *f* 11,25; Geldersche Graauwe *f* 13 a *f* 15. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 9,50 a *f* 14; dito Bruine *f* 10 a *f* 14,25; dito Paardenboonen *f* 7,20 a *f* 6,80. — Koolzaad: Zeeuwsch gestort 65 p. vl.; Vlaams. gestort 66 p. vl.; Overm. in zakken 65 p. vl.

ROTTERDAM, 23 *Mei*. Tarwe, 160 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 460; 164 ℔ Bovenl. Ris *f* 460; Rogge, 152 ℔ Pommer *f* 340; Lijnzaad 111, 112 ℔ Petersb. Morch. *f* 374.

AMSTERDAM, 22 *Mei*. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche *f* 40 a *f* 42; Kuinder *f* 37 a *f* 39; Kamper *f* 38 a *f* 40; Deventer *f* 31 a *f* 34; Zwolsche *f* 32 a *f* 36.

AMSTERDAM, 24 *Mei*. Heden verkocht van Tarwe: 128 ℔ roodb. Pools. *f* 450; 130 ℔ Pommer *f* 440, beide bij partij; 135 ℔ Kubanka *f* 400; 121 ℔ n. Gron. *f* 377; 132 ℔ roode Koningsb. *f* 465 bij partij. — Van Rogge: 123 ℔ n. Pruis. *f* 320; 122 ℔ o. dito *f* 350; 118 ℔ n. Petersb. *f* 309 bij partij. — Gerst hooger gehouden, doch niets in omgegaan. — Haver hooger verkocht: 85 ℔ Fijne *f* 185; 74 ℔ dito *f* 160.

Koolzaad prijsh.: Hols. 63 p. vl.; op 9 vat in Oct. 66½ p. vl. — Lijnzaad flaauw; 104 Riga *f* 270. — Raapolie dadelijk en op levering niet williger: op 6/w. *f* 38.75; Vlieg. *f* 37,50; Sept., Oct. en Nov. *f* 37,75 a 50; Dec. *f* 37,75. — Lijnolie weder lager afgegeven: op 6/w. *f* 38,75; Vlieg. *f* 37.50; Sept. en Oct. *f* 38 a *f* 37,75; Nov. en Dec. *f* 38,25 a *f* 38. — Hennepolie op 6/w. *f* 41,50; Vlieg. *f* 40,25.

LONDEN, 19 *Mei*. Buitenl. Boter is goed gevraagd, maar de prijzen van Vriesche zijn 4 a 8 sh. per cwt. lager, daar de aanvoeren ruim zijn; de noteringen zijn: beste Vriesche 94 a 96 sh.; beste Holl. 76 a 80 sh. en Fransche 78 a 80 sh.; Kamper 90 a 92 sh.; Zwolsche 84 a 88 sh.; Bosscher 70 a 72 sh.; Groninger 82 a 84 sh.; Geldersche 78 a 80 sh. Aangevoerd werden: 7689 vaten van Harlingen, 6449 van Rotterdam, 445 van Hamburg, 2256 van Havre, 617 van Ostende, 309 van Antwerpen en 34½ van Amsterdam.

LONDEN, 22 *Mei*. De aanvoer van Tarwe uit de provinciën was heden iets ruimer dan de laatste maal; de handel had niet veel te beteekenen en de prijzen waren nagenoeg onveranderd. Vreemde was prijshoudend op de hoogste koersen van j.l. Vrijdag en omtrent 1 sh. hooger dan l.l. Maandag; de omzet was echter onbeduidend. Gerst iets lager. Boonen en Erwten onveranderd. Haver weinig begeerd. Meel in vaten 1 sh. hooger, doch met minder omgang dan verleden week.

Boter. Vriesche 94 a 96 sh.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 23 *Mei*. Op de veemarkt, die heden alhier werd gehouden, waren ruim 170 stuks runderen aangevoerd en is veel handel gedreven tegen hooge prijzen. Vaalmelkte van 15 tot 18 cent de 5 oncen, maar men vond ook eenigen, die iets lager en hooger zijn verkocht. Vroegmelken van *f* 80 tot *f* 130; kalfkoeijen van *f* 90 tot *f* 140, en het overige, zoowel jongvee als andere soorten, zijn naar kwaliteit tamelijk opgeruimd. Schapen wel gezocht en goed aangevoerd; de verkoop ging vlug, doch tegen verlaagde prijzen; de aanvoer van lammeren bedroeg heden meer dan 300 en ook hierin was alles lager; de handel was buitengewoon vlug, zoowel door gewone koopers als door Friesche handelaren, die ter verzending bij groote partijen kochten. Oude varkens als voren. Biggen meer dan 200 aangevoerd en ook dezen werden vlug verkocht, doch prijshoudende.

WINSCHOTEN, 22 *Mei*. De handel in runderen, welke op de heden alhier gehoudene markt zijn aangebragt, was niet vlug, er werden verlaagde prijzen bedongen. De aanvoer was behoorlijk en de prijzen zijn gelijk aan die der vorige markt. Kalf- en nieuwmelkte koeijen werden het meest gevraagd.

AMSTERDAM, 22 *Mei*. De aanvoer was 213 vette runderen, werden met graagte verhandeld voor *f* 260, *f* 240 en *f* 200; 266 melk- en kalfkoeijen, met weinig kooplust, golden *f* 120, *f* 100 en *f* 90; 156 vette varkens voor 62—64 cents het N. pond; 48 magere varkens *f* 8, *f* 10 en *f* 12; 52 schapen voor *f* 20, *f* 22 en *f* 24; 868 weidelammeren golden *f* 6, *f* 7 en *f* 8.

LONDEN, 22 *Mei*. De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland in deze haven gedurende de afgeloopene week zijn zeer gering geweest. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 54 ossen, 2 koeijen, 46 kalveren en 47 schapen. De voorraad van runderen heden ter markt was matiger dan l.l. Vrijdag, en daar de vraag nog al levendig was, ondergingen de prijzen eene verhooging van 4 a 6 d. Schapen daarentegen waren meer ter markt; zijnde hun getal omstreeks 27,000 stuks. De handel daarin alsmede in lammeren was traag, hoewel er geene prijsverlaging plaats vond. Kalveren gretig afgaande tot dezelfde prijzen. Varkens onveranderd.

ADVERTENTIEN.

SCHOUWBURG TE GRONINGEN.

Met toestemming van het EDEL ACHTBAAR BESTUUR dezer Stad, zal de Professor **H. KROSSO**, op **ZATURDAG den 27sten Mei 1854**, de **laatste Voorstelling alhier geven.**

Eerste Afdeeling:

Mythologische Belvedère,

ontleend aan de Grieksche en Romeinsche Mythologie.

Tweede Afdeeling:

POTPOURIE.

Derde Afdeeling:

TABLEAUX VIVANTS.

Vierde Afdeeling:

BALLET PANTOMIME,

in een Bedrijf; alles breeder in de Affiches vermeld.

Aanvang te 8 uur.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Ondertrouwd:

P. J. DANSTÉ,
Apotheker te *Groningen*,
met
M. POSTHUMA.

DOCKUM, 21 Mei 1854.
Algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:

JOHAN RUDOLF EILERS KOCH,
Evang.-Luth. Pred. van *Pekela*,
met
HENDRIKA SMIT,
van *Beerta*.

N. PEKELA, 17 Mei 1854.

*** Getrouwd:

Mr. **JOHS. VAN DER VEEN, C.z.,**
van *Leeuwarden*,
met
G. WOUTERS.

SNEEK, 18 Mei 1854.

*** Getrouwd:

M. VAN VELDHUIJSEN
met
C. VAN ERKOM.

GRONINGEN, 24 Mei 1854.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

P. J. HEERES
met
B. ALTING.

GRONINGEN, 24 Mei 1854.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

D. DE JONGE
met
A. C. WILKENS.

GRONINGEN, 24 Mei 1854.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* C. HECKER, geb. REIJERS.

GRONINGEN, 15 Mei 1854.

*** DOKKUM, 18 Mei 1854. Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER W. S. FOCKEMA, Weduwe van den Heer Dr. J. H. WARREN.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON A. J. SIJPKENS, Echtgenoot van

H. JONXIS, *Chirurgijn.*

GRONINGEN, 23 Mei 1854.

*** Bevallen van eene DOCHTER G. J. DE VRIES, geliefde Echtgenoot van

J. T. DE HAAN.

BEETSTERZWAAG, 23 Mei 1854.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, in den nog jeugdigen ouderdom van ruim 19 jaren, mijne geliefde Zuster NANDIENA VAN DAM. Deze slag treft mij op nieuw zeer diep, daar ik nog treur over het verlies van mijnen Vader, welke mij voor vijf weken ontrukt werd.

GRONINGEN, 22 Mei 1854.

J. VAN DAM.

*** Heden overleed ons jongste Zoontje ALBERT VERDENIUS, in den ouderdom van slechts 13 maanden.

Iz. J. LEUTSCHER.
T. VERDENIUS.

HOOGKERK, 22 Mei 1854.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, onze Zoon JACOBUS MARTIENUS, in den ouderdom van 19 jaren en 6 maanden, diep betreurd door ons en onze betrekkingen.

GRONINGEN, 24 Mei 1854.

J. FISCHER.
M. FISCHER,
geb. **VAN RAKEN.**

Gelieve deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed ten mijnen Huize, tot droefheid harer Betrekkingen en van mij, die zij gedurende 27 jaren met opregte trouw heeft gediend, EGBERTJE HAAKSCHOP, in den ouderdom van 65 jaren.

GRONINGEN, 24 Mei 1854.

A. L. TRIP.

*** Heden overleed GESIEN O. DE WILJES, in den ouderdom van 63 jaren en 3 maanden, geliefde Echtgenoot van

H. A. RADIX.

WINSCHOTEN, 25 Mei 1854.

*** Door **J. B. WOLTERS**, te *Groningen*, is uitgegeven en alom te bekomen: **LIJST der WERKTUIGEN en GEREEDSCHAPPEN, WOLSOORTEN, GRANEN, HOUTEN, ENZ., in de Verzameling voor den Landbouw** te **Groningen** voorhanden. Prijs 50 Cent.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

Dr. R. Westerhoff,

DE KWELDERKWESTIE NADER TOEGELICHT.

Met eene Wadkaart.

Prijs *f* 2,80.

Tot eene juiste waardering van dit geschil — 't welk thans weder veler aandacht gaande maakt en binnen kort welligt, wat de aanwassen in deze provincie betreft, voor den regter zal worden beslist — is dit werk onmisbaar.

Echtscheiding.

Bij Vonnis der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Winschoten*, van den derden dezer, naar eisch geregistreerd, beteekend en bereids ten uitvoer gelegd, is de **ECHTVERBINDTENIS**, op den elfden Januarij dezes jaars, te *Nieuwe Pekela*, tusschen den Heer **ABRAHAM DIJKEMA**, Zeekapitein, voerende den te *Pekela* te huis behoorenden Schoenerkof *Broedertrouw*, Weduwnaar van wijlen GRIETJE CORNELIUS VAN DRIESTEN, en Mejufvrouw **ETJE HAAS**, beiden woonachtig te *Nieuwe Pekela*, gesloten, op dezer laatste daartoe gestrekt hebbende vordering, verklaard te zijn **ontbonden**, met alle aan die Echtscheiding, door de wet verbonden gevolgen, en veroordeeling des eerstgenoemden in de kosten der procedure.

WINSCHOTEN, 26 Mei 1854.

De Procureur der Eischeresse:
Mr. **W. R. EMMEN.**

Ieder, die iets te VORDEREN heeft van nu wijlen **RUDOLPHUS OTTES VAN DER WERFF**, in leven *Scheepsbouwer*, woonachtig te *Martenshoek*, wordt verzocht, daarvan, vóór of op **den 30sten Junij 1854**, schriftelijke opgaaf in te zenden ten KANTORE van den ondergeteekende, Griffier van het Kantongeregt te *Hoogezand*.

J. VEENHOVEN, H.z.

De CREDITEUREN in de onder beneficie van Inventaris aanvaarde Nalatenschap van wijlen **WILLEMINA HARMS EKENKAMP**, laatst weduwe **SJIRP JANS ELEMA**, overleden te **Saaxum**, den 29sten Februarij 1848, worden verzocht **vóór of op den 3den Junij 1854** *schriftelijk* en *franko* Opgave te doen van hunne pretensie in die Nalatenschap, ten Kantore van

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

GRONINGEN, 24 Mei 1854.

Aanbesteding.

De **DIRECTIE** van het **ADUARDER-ZIJLVEST** is voornemens, onder nadere approbatie, aan te besteden:

Het doen van eenige Herstellingen en Vernieuwingen aan de Zijlvesterwerken.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens Art. 12 des Besteks, op DONDERDAG den 8sten Junij 1854, des namiddags te 3 uur, in het ZIJLVESTERHUIS bij de *Aduarderzijl*, alwaar ook het Bestek ter lezing ligt; alsmede bij T. G. MEINEMA te *Dorkwerd*, en J. BRUINS, buiten de Apoort te *Groningen*.

Namens de Directie voornoemd:
D. T. SMID,
Secretaris.

Vrijdag den 9den Junij 1854, des namiddags te vier uur, zal, onder nadere goedkeuring, door **BURGEMEESTER** en **WETHOUDERS** der Gemeente **Onstwedde**, aan het GEMEENTEHUIS te *Onstwedde*, publiek worden aanbesteed:

Het afbreken der oude en het bouwen eener NIEUWE SCHOOL te Onstwedde.

Het Bestek zal ter lezing liggen aan het genoemde GEMEENTEHUIS, alsmede ten Huize van den Verlaatsmeester SWART, te *Stads-Kanaal*, en bij de Wed. WISSEMANN, te *Winschoten*.

De noodige Aanwijzing zal in loco worden gedaan des MAANDAGS en DONDERDAGS vóór de Besteding.

De Burgemeester en Wethouders voornoemd:
F. ROESSINGH,
Burgemeester.
J. H. MOORLAG,
Wethouder.

ONDERLINGE

BRANDWAARBORGMAATSCHAPPIJEN.

Op DINGSDAG den 6den Junij 1854, n/m. 2 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Beerta*:

1) De JAARLIJKSCHE REKENING en VERANTWOORDING voor de Deelgenooten, voor de Waarborgen der Losse en Vaste Goederen.

2) BENOEMING van een LID in het BESTUUR voor het Kerspel *Finsterwolde*.

3) BETALING der GEWONE CONTRIBUTIE van 10 Centen van iedere Honderd Gulden waarborg, *alleen* voor de Losse Goederen.

☞ De **nog verschuldigde Huren en Renten** gelieven de Debiteuren vóór den Rekendag te voldoen.

Namens het Bestuur voor en in de Gemeenten Beerta, Finsterwolde en Midwolde:
De Secretaris en Ontvanger,
B. CRAKER.

ZEEUWSCH IJPEN- EN POKHOUT.

ZATURDAG den 27sten Mei 1854, 's morgens te 11 uur, zal, op de Werf van den Molenmaker J. DE HAAN, buiten het Kleine poortje, bij *Groningen*, publiek, **voetstoots**, worden verkocht:

Eene aanzienlijke partij **ZEEUWSCH IJPENHOUT**, waaronder bijzonder **zware Stammen**, benevens ongeveer **2000** Ned. **Ⓢ POKHOUT.** — Dagelijks te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

UIT DE HAND TE KOOP,

zoo wel in derzelver geheel, als ieder afzonderlijk: Eene **AARDAPPELEN-MOUTWIJNSTOKERIJ, DISTELEERDERIJ**, drie **VEESCHUREN** voor c.a. 400 stuks STALLING, eene **BOEREN BEHUIZNIG** met ongeveer 24 Bunders best LAND; alles met TOEBEHOOREN en in den besten staat. — Te bevragen van af heden tot medio Junij e.k. bij BAVINK, BAKKER & Co., te *Sappemeer*.

De zaken, vroeger door mij gedreven, zullen op denzelfden voet worden voortgezet onder de **Firma** van **I. J. DE JONGE & ZOON.**

GRONINGEN, 26 Mei 1854.

I. J. DE JONGE,
Commissionair in Granen.

Te Koop:

Eene ligte **VIGELANTE** en eene **BAROUCHETTE** voor 4 Personen, en twee **TILBURY'S**, bij J. BOUWHUIS, Mr. Rijtuigmaker, buiten de Sassenpoort te *Zwolle*; en bij R. BOELENS aldaar: 1 **VIGELANTE-BAROUCHETTE** voor 6 Personen, voor 1 of 2 Paarden. Brieven *franko*.

SPECIALE BEHANDELING

VAN

Zenuw-Ziekten.

Door den eenigen bezitter van het middel van den Weleerw. Pater BONHIJVER.

Radicale genezing van vallende Ziekten, Moeder-Weeën, Hoofdpijn, Asthma, Lamheid, Rhumatisme en alle Zenuwziekten; Consultatie kan schriftelijk genomen worden met *franko* Brieven.

Het Middel is slechts te bekomen bij den Heer NISSEN, buiten de Keulsche Poort, Keizerstraat, 29, bij *Brussel*.

DE BIERBROUWERIJ

DE BEIJERSCHE KUIP,

van **HESSELINK & Co.**, is thans **verplaatst** van de Brugstraat naar de **POTTEBAKKERSRIJGE**, het **negende Huis** van den Apoortenboog, lett. T 33; waarbij de Ondergeteekenden de vrijheid nemen zich ten vriendelijkste aan te bevelen in het leveren van duurzame **BIERSOORTEN.**

Mede maken zij diegene indachtig, welke nog LEDIG FUSTAGE of FLESSCHEN van hen in bezit hebben, dezelve terug te zenden, daar zij anders daarover **in Rekening** zullen beschikken.

GRONINGEN, 23 Mei 1854.

HESSELINK & Co.

BESTE DUBBEL GEZEEFDE

FELLING-MAIN SMIDSKOLEN,

tot *f* 29 per Hoed (bij grootere kwantiteit iets lager), te bekomen bij

DE MOL MONCOURT & WIJNNE.

Bloemkool

bij **J. VROOM**, in de Kleine Rozenstraat.

BESTE BELGISCHE KONIJNEN,

voordeeligste soort voor 't Fokken,

voortdurend te bekomen, bij orders van **50 stuks** tot **3 gulden per stuk**, wel beward in ruime kisten, met alle voorzorg van **goede overkomst**; die kosten **gratis**, maar bij **kleinere orders 10 pCt. onkosten** hier voor; **Franko Brieven en gelden vooruit te zenden**, 't welk men ter goeder trouw kan doen, daar informatiën te bekomen zijn bij geachte Huizen, waaraan dezelve reeds zoo geleverd zijn, en hunne tevredenheid hebben doen kennen. Adres aan

C. VAN DEN OEVER,
St. Jacobstraat, no. 1486, te *Antwerpen*.

Lezers worden minzaam verzocht, dit aan belanghebbenden dezer zoo nuttige zaak te doen weten.

WAGENMAKERSKNECHTEN,

die naar aanwijzing goed werken, kunnen dadelijk **vast werk** bekomen, in de Rijtuigfabrijk van H. H. WELP, in de Blijhamsterstraat te *Winschoten*.

EEN GRUTTERSKNECHT,

van goede Getuigenis voorzien, kan dadelijk DIENST bekomen bij

J. LANDWEER.

GRONINGEN, 24 Mei 1854.

De volgende gelukkige genezingen door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** zijn ons door den Heer GIROUX te *Leerdam* toegezonden:

De Heer KASJES, Horlogiemaker te *Beest* in *Gelderland*, was verleden jaar zoo stijf van Rheumatiek, dat hij zich niet aan- of uitkleeden kon. Een **GOLDBERGERSCHE KETTING** heeft hem radikaal genezen; hij is nu zoo rap als ooit.

JANUS VAN DE LAARSCHOT, Metselaar te *Beest*, heeft zoo verschrikkelijk aan Rheumatische pijnen geleden, dat hij nacht noch dag rust had; hij heeft een **GOLDBERGERSCHEN KETTING** gedragen en betuigt mij, van geene pijn meer te weten.

Getuigschriften gelijk bovenstaande zijn in menigte voorhanden.

GOLDBERGER'S KETTINGEN

genezen hoofdpijn, aangezigts-, tand- en oorpijn, heuppijn, krampen, doofheid, hoesten, hartkloppen, zenuwzwakte, beving, pijn in de lenden, stijfte in de leden, gewrichtspijn, pootje, handjicht, vliegende jicht, zwakte der oogen, hardhoorigheid, en alle verdere Rheumatische en Zenuwziekten.

Dr. SCHNEIDER, in zijne verhandeling over de Electriciteit en hare Geneeskracht, zegt:

„Het meest onbetwistbare bewijs voor de bewering, dat de natuur buitengewoon veel met weinig middelen verrigt, levert de heilbron in Gastein, welke in het geheel geene delfstoffelijke bestanddeelen bezit en toch zoo opwekkend en krachtsterkend werkt, dat zij als eene ware verjongingsbron beschouwd wordt. Hoogst belangwekkend is hierbij, dat men in lateren tijd eenen fijnen electrischen stroom daarin ontdekt heeft." Iets verder: „Zoo bestaan er een aantal Artsenijformulieren van beroemde Artsen, wier wijze van zamenstelling, indien men ze uit het oogpunt der scheikunde beschouwt, tegen alle rede aandruischen en nogtans in spijt daarvan altijd op nieuw eene zoo zekere geneeskracht bezitten, dat zij gebruikt worden in weerwil der overtuiging, dat hier eene zekere Chemische zonde begaan wordt. De wetenschap blijft de verklaring schuldig hoe dit geschiedt, ja, wij moeten zelfs de beschamende bekentenis afleggen, dat onze gewigtigste en zekerst werkende geneesmiddelen *zuiver empirisch* worden toegediend, omdat wij niet in staat zijn eene verklaring te vinden voor de wijze hoedanig zij hunne geneeskracht ontwikkelen. Zoodanige middelen noemen wij *specifieke middelen*, en tot hen behooren ook de Goldbergersche Kettingen. Wij kennen daarvan niet het verband tusschen ziekte en genezing. Slaan wij nu het oog op de onloochenbare *overtalrijke genezingen*, welke door de *Goldbergersche Kettingen* zijn te weeg gebragt, dan worden wij gedrongen tot het aannemen der stelling; dat *juist in die Kettingen* de vereischte *maat* van *kracht* is gevonden door welke de genezing uitsluitend mogelijk wordt gemaakt. Voorzeker zou het den Heer GOLDBERGER gemakkelijk vallen, die innerlijke kracht van den galvanischen stroom in zijne Kettingen te verhoogen, maar hij zou zeer verkeerd handelen, indien hij, om de meenigte te behagen en zekere valsche bewijsgronden te wederleggen, tot dezen maatregel overging, nadat hij zoo gelukkig is geweest de juiste specifieke maat te vinden, die alleen in staat is de *genezingen* te kunnen bewerkstelligen."

GOLDBERGER'S KETTINGEN worden voor *f* 1,80 — *f* 2,70 — *f* 3,60 — *f* 5,40 in onderstaande **DEPOTS** verkocht:

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* A. W. C. KEIJZER; *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBEEK; te *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Meppel* bij J. M. BARTH; te *Nieuwolda* bij R. P. VAN CALCAR; te *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Stads-Kanaal* bij H. KREKEL; te *Veendam* bij S. SAVENYË; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de bekende Depôts in de andere Steden.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

MEI 1854.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur
14	764,08	763,96	764,20	11,7	15,0	10,8	0,77	0,65	0,90	N.t.W.	N.W.t.W	N.N.W.	helder	weinig bewolkt	weinig bewolkt
15	764,15	763,78	762,98	10,5	13,3	9,0	0,80	0,75	0,90	N.	N.	N.	weinig bewolkt	bewolkt	„
16	764,35	764,60	764,94	9,5	11,8	7,9	0,91	0,79	0,89	„	„	„	betrokken	helder	helder
17	764,07	763,05	762,21	11,3	14,6	10,4	0,91	0,78	0,92	„	N.t.W.	N.t.W.	weinig bewolkt	weinig bewolkt	„
18	761,22	761,56	763,96	9,8	11,1	8,5	0,85	0,95	0,83	N.N.W.	N.N.W.	N.N.W.	betrokken	regen	bewolkt
19	765,78	766,52	766,41	9,0	10,3	8,6	0,81	0,73	0,81	„	„	„	„	betrokken	„
20	766,36	765,07	763,84	9,5	13,6	12,1	0,81	0,73	0,86	W.N.W.	W.N.W.	W.N.W.	bewolkt	bewolkt	betrokken

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.